

วารสาร
นโยบาย

สำนักงานนโยบาย
และแผนพลังงาน
กระทรวงพลังงาน

พลังงาน

วารสารนโยบายพลังงาน ฉบับพิเศษ

มองผ่านเลนส์ พลังงานไทย ในสายตา คนพลังงาน

ISSN 0859-3701

www.eppo.go.th

Heliotrope

บ้านแผงโซลาร์เซลล์ หมุนตามแนวดวงอาทิตย์

ตามธรรมชาติดอกทานตะวันเป็นพืชที่หันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์ ในทางวิทยาศาสตร์มักใช้คำว่า “Heliotrope” เพื่อเรียกพืชที่หันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์ แน่นอนว่าการผลิตพลังงานจากแสงอาทิตย์หรือโซลาร์เซลล์ยังมีข้อจำกัดอยู่ที่ไม่สามารถรับแสงแดดได้ทั้งวัน เพราะดวงอาทิตย์เดินทางเคลื่อนคล้อยไปตลอดเวลา แต่หากทำให้แผงโซลาร์เซลล์ที่เป็นอุปกรณ์หลักหันเหปรับมุมเพื่อรับแสงแดดตามการเคลื่อนไปของดวงอาทิตย์ได้ จะเพิ่มโอกาสและประสิทธิภาพการผลิตพลังงานได้มากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดนี้ทำให้สถาปนิกชาวเยอรมัน **Rolf Disch** นำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบบ้านพลังงานแสงอาทิตย์ “Heliotrope” ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นอยู่ที่แผงโซลาร์เซลล์ขนาดใหญ่ซึ่งติดตั้งไว้บนหลังคา โดยสามารถหมุนปรับทิศทางได้ตามแนวโคจรของดวงอาทิตย์

บ้าน Heliotrope ถูกออกแบบผังอาคารให้เป็นรูปวงกลมตัวอาคารมีทั้งหมด 3 ชั้น ตั้งอยู่บนเสาขนาดใหญ่เสาเดียวคล้ายกับต้นไม้ใหญ่ ที่น่าสนใจคือมันถูกออกแบบมาให้ไม่ต้องพึ่งพาพลังงานจากภายนอกเลย เพราะพลังงานที่ใช้ในอาคารทั้งหมดได้มาจากแผงโซลาร์เซลล์ที่ติดตั้งอยู่บนหลังคาสามารถผลิตพลังงานได้ถึง 5 เท่าของพลังงานทั้งหมดที่ใช้ภายในบ้านหลังนี้ในแต่ละวัน

พลังงานที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการใช้这使得 Heliotrope กลายเป็นต้นแบบบ้านพลังงานแสงอาทิตย์หลังแรก ๆ ของโลกที่ผลิตพลังงานได้มากเกินความต้องการใช้ แถมยังมีระบบกักเก็บน้ำฝนและการหมุนเวียนน้ำใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

นี่จึงเป็นแนวคิดที่แสดงถึงการพึ่งพาตนเองด้านพลังงานและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด รู้คุณค่าและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ลองถามตนเองดูสิว่าทุกวันนี้เราใช้พลังงานกันสิ้นเปลืองแค่ไหน ถึงเวลาหรือยังที่เราจะหันกลับมาใช้ทรัพยากรบนโลกอย่างประหยัด เพื่อให้เรามีพลังงานใช้ต่อไปถึงวันข้างหน้า

ศักยภาพ

สำนักงานนโยบาย
และแผนพลังงาน
กระทรวงพลังงาน

เจ้าของ

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
กระทรวงพลังงาน

ที่ปรึกษา

ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
รองผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
รองผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

จัดทำโดย

คณะทำงานวารสารนโยบายพลังงาน
สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
กระทรวงพลังงาน
เลขที่ 121/1-2 ถ.เพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2612 1555 โทรสาร 0 2612 1357-8
www.eppo.go.th

ออกแบบและจัดพิมพ์

บริษัท ไคเรชั่น แพลน จำกัด
โทร. 0 2642 5241-3, 0 2247 2339-40
โทรสาร 0 2247 2363
www.DIRECTIONPLAN.org

“พลังงาน” ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนเรานอกเหนือไปจากปัจจัย 4 เพราะหากไร้ซึ่งพลังงานแล้วก็ยากที่เราจะใช้ชีวิตและขับเคลื่อนเศรษฐกิจต่อไปได้ เมื่อพลังงานมีความสำคัญจนขาดหายไปจากชีวิตคนเราไม่ได้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้พลังงานจึงส่งผลในวงกว้างและสะท้อนไกลทั้งในระดับประเทศและระดับโลก จึงไม่แปลกที่เราพบว่าเมื่อใดก็ตามที่เกิดวิกฤตด้านพลังงานขึ้นมา ผู้คนทั่วโลกย่อมได้รับผลกระทบถึงกันไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

การจัดหาพลังงานให้มีความพอเพียง ให้ทุกคนเข้าถึงพลังงานอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม จึงเป็นสิ่งที่ทุกประเทศพยายามจะทำให้พลังงานในประเทศตนมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ แต่ในขณะที่หลายประเทศและรวมถึงประเทศไทยเองมีข้อจำกัดด้านการจัดหาพลังงาน เนื่องจากแหล่งพลังงานในประเทศมีจำกัด จึงต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศมาช้านาน แต่ในอนาคตเมื่อประเทศต่าง ๆ ล้วนต้องการพลังงานมาใช้ในกิจการของประเทศตน ความไม่พอเพียงและการจัดหาพลังงานในอนาคตจะทำให้ได้ยากยิ่งขึ้น ขณะที่ทรัพยากรพลังงานในประเทศที่เคยมีก็เริ่มร่อยหรอลงไปทุกขณะ เราจึงอยู่ในสถานะเข้าใจถึงความเสี่ยงด้านพลังงานเข้าไปทุกทีถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราคนไทยทุกคนควรหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาพลังงานและช่วยกันแก้วิกฤตที่กำลังจะเกิดขึ้น เพราะไม่เช่นนั้นแล้วคนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคงไม่ใช่ใครนอกจากตัวเราเอง

วารสารนโยบายพลังงานฉบับนี้ถือโอกาสพาคุณผู้อ่านทุกท่านไปรับฟังมุมมองและทัศนะด้านพลังงาน รวมถึงความพยายามในการหาทางออกและแก้ปัญหาด้านพลังงานของประเทศผ่านความคิดเห็นของบุคคลด้านพลังงาน 8 ท่าน ซึ่งแต่ละท่านเป็นผู้มีบทบาทต่อการดำเนินงานและกำหนดทิศทางการพลังงานของประเทศเรา...เมื่อได้อ่านทัศนะในเล่มจบลงคงจะทำให้ทุกท่านตระหนักถึงความสำคัญของพลังงานกันมากขึ้น

มาร่วมมือร่วมใจแก้วิกฤตพลังงานกันเสียตั้งแต่วันนี้ เพื่อที่เราจะได้มีพลังงานใช้ไปถึงวันข้างหน้า

คณะทำงาน

ช่องทางใหม่
ในการติดตาม
สถานการณ์พลังงาน

ขั้นตอนการใช้งานผ่านอุปกรณ์

iPad iPhone / ระบบปฏิบัติการ Android

1. โหลด App ชื่อ “ebooks.in.th” จาก App Store / Android Market
2. เปิด App “ebooks.in.th” แล้ว Search คำว่า “นโยบายพลังงาน”
3. เลือกวารสารที่ท่านต้องการอ่าน เพื่อเก็บไว้ที่ตู้หนังสือ
4. เลือก Icon “Bookshelf” เพื่ออ่านหนังสือที่ต้องการ
(ในครั้งแรกต้องลงทะเบียนก่อนใช้งาน)

ENERGY LEARNING ZONE

3 บทนำ

4 Scoop : สถานการณ์พลังงานปี 2556 และแนวโน้ม สถานการณ์พลังงานปี 2557

11 สัมภาษณ์พิเศษ : พงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รว. พลังงาน มุ่งสร้าง “พลังงานทดแทน” เพื่อความมั่นคง ด้านพลังงานของประเทศ

21 สัมภาษณ์พิเศษ : สุเทพ เหลี่ยมศิริเจริญ ปลัด กระทรวงพลังงาน “การใช้พลังงานอย่างยั่งยืน จะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศ”

28 สัมภาษณ์พิเศษ : ประมวล จันทรพงษ์ อธิบดี พพ. “พืชพลังงานทดแทน” สร้างประเทศมั่นคง เกษตรกร มีรายได้

35 สัมภาษณ์พิเศษ : สมนึก บำรุงสาลี อธิบดีกรมธุรกิจ พลังงาน เข้มงวดกวาดล้างการใช้ก๊าซ LPG

42 สัมภาษณ์พิเศษ : เสมอใจ สุขสุเมฆ ผอ.สนพ. นโยบายพลังงานกับทิศทางการพัฒนาพลังงานชาติ

49 สัมภาษณ์พิเศษ : ศ.กิตติคุณ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ ประธาน กกพ. “อนาคตพลังงานไทย อนาคต พลังงานอาเซียน”

56 สัมภาษณ์พิเศษ : สุนชัย คำคุณเศรษฐี ผู้ว่าการ กฟผ. จัดหาพลังงานเพิ่มความมั่นคงไฟฟ้าของประเทศ

63 สัมภาษณ์พิเศษ : พยุงศักดิ์ ชาติสุทธิผล ประธาน สภาอุตสาหกรรม จัดการพลังงานอย่างเป็นระบบ เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ENERGY GAME ZONE

70 เกมพลังงาน : คำพูดนั้นสำคัญไฉน ?

71 การ์ตูนประหยัดพลังงาน : เปิดทางลมเข้า-ออก ช่วยลดการใช้เครื่องปรับอากาศ

พลังงานไทย... บนเส้นทางแห่งความเปลี่ยนแปลง

ในช่วงกว่า 10 ปีบนเส้นทางพลังงานของประเทศไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านโดยเฉพาะการเผชิญกับวิกฤตพลังงาน เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยยังคงพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และพลังงานไฟฟ้า จึงส่งผลต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ เพราะหลายครั้งที่ราคาพลังงานปรับตัวสูงขึ้น ราคาน้ำมันปรับขึ้นรายวัน ทำให้เดือดร้อนถึงผู้ใช้พลังงานที่ต้องควักเงินในกระเป๋าเพิ่มขึ้น ซึ่งสวนทางกับรายรับที่มีอยู่เท่าเดิม

ความตื่นตัวด้านการจัดหาพลังงานทดแทนจึงได้รับความสนใจมากขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นทางเลือกของประเทศเพื่อลดการนำเข้าพลังงานจากประเทศเพื่อนบ้านแล้วยังอาจเป็นความหวังของประเทศที่พลังงานทดแทนจะเข้ามาช่วยเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานได้...ส่งผลให้ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีโครงการสนับสนุนด้านการพัฒนาพลังงานทดแทนให้เห็นกันเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ดี นอกจากการจัดหาพลังงานทดแทนแล้วจำเป็นต้องมีการดำเนินนโยบายที่เน้นการสร้างความยั่งยืนในระยะยาว เพื่อให้ราคาพลังงานสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงภายใต้กลไกการแข่งขันที่เป็นธรรม ควบคู่ไปกับการสำรวจและจัดหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ และส่งเสริมให้ประชาชนในชาติเกิดการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ เพราะหากทุกคนไม่ร่วมมือกัน...เมื่อนั้นประเทศไทยก็ต้องเผชิญกับวิกฤตพลังงานที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปี 2556 แม้การใช้พลังงานของประเทศไทยต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้อันเนื่องมาจากปัญหาภาวะเศรษฐกิจโลกและประเทศไทยที่ชะลอตัวลง ส่งผลให้การใช้พลังงานลดลงตามไปด้วย แต่ในอนาคตเมื่อเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว ปัญหาการเมืองในประเทศคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น คาดว่าเศรษฐกิจในประเทศจะเริ่มฟื้นตัวตาม และส่งผลให้การใช้พลังงานจะปรับตัวสูงขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

ทิศทางพลังงานของประเทศไทยจากนี้ไปจะเป็นอย่างไร ผู้ครัวหอดและมิชบทบาทสำคัญในแวดวงพลังงานได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับมุมมองด้านพลังงานของประเทศไทยไว้อย่างน่าสนใจ...มุมมองเหล่านี้จะทำให้เราได้เข้าใจและมองเห็นความเป็นไปของสถานการณ์พลังงานของประเทศไทยได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้น

สถานการณ์พลังงานปี 2556 และแนวโน้มสถานการณ์พลังงาน ปี 2557

สภาวะรวมสถานการณ์พลังงานไทย

ภาพรวมเศรษฐกิจปี 2556

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รายงานอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไทยปี 2556 ว่า ในภาพรวมทั้งปีจะขยายตัวร้อยละ 3.0 โดยในช่วงไตรมาสแรกถึงไตรมาสสามภาวะเศรษฐกิจไทยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.7

สถานการณ์พลังงานปี 2556

1. การใช้การผลิตและการนำเข้าพลังงานเชิงพาณิชย์

การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ขั้นต้น ในปี 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ล้านบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับปี 2555

- ก๊าซธรรมชาติมีสัดส่วนการใช้มากที่สุด 917,015 บาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน (สัดส่วนร้อยละ 46) มีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 เมื่อเทียบกับปี 2555

- การใช้น้ำมันมีสัดส่วนรองลงมา 727,559 บาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน (สัดส่วนร้อยละ 36) มีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปี 2555

- การใช้ถ่านหิน/ลิกไนต์ 313,320 บาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน (สัดส่วนร้อยละ 16) มีการใช้ลดลงร้อยละ 4.4 เมื่อเทียบกับปี 2555

- การใช้ไฟฟ้าพลังน้ำ/ไฟฟ้านำเข้า 46,635 บาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน (สัดส่วนร้อยละ 2) มีการใช้ลดลงร้อยละ 15.7 เมื่อเทียบกับปี 2555

2. มูลค่าการใช้พลังงาน

ในปี 2556 มีมูลค่าการใช้พลังงาน 2.13 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 0.9 ดังนี้

- น้ำมันสำเร็จรูป = 1,327,636 ล้านบาท
- ไฟฟ้า = 541,974 ล้านบาท
- ก๊าซธรรมชาติ = 121,147 ล้านบาท
- ถ่านหิน/ลิกไนต์ = 25,315 ล้านบาท
- พลังงานทดแทน = 118,469 ล้านบาท

3. มูลค่าการนำเข้าพลังงาน

ในปี 2556 มีมูลค่าการนำเข้าพลังงาน 1.42 ล้านล้านบาท ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 2.0 ดังนี้

- น้ำมันดิบ = 1,073,000 ล้านบาท
- ก๊าซธรรมชาติและ LNG = 146,944 ล้านบาท
- น้ำมันสำเร็จรูป = 134,306 ล้านบาท
- ถ่านหิน = 39,733 ล้านบาท
- ไฟฟ้า = 20,168 ล้านบาท

4. มูลค่าการส่งออกพลังงาน

ในปี 2556 มีมูลค่าการส่งออกพลังงาน 357,896 ล้านบาท ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 10.8

- น้ำมันสำเร็จรูป = 322,621 ล้านบาท
- น้ำมันดิบ = 30,927 ล้านบาท
- ไฟฟ้า = 4,348 ล้านบาท

5. สถิติพลังงานแต่ละชนิดในปี 2556

5.1 การจัดหาปิโตรเลียมจากแหล่งในประเทศ (รวมพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย)

- ปริมาณผลิตก๊าซธรรมชาติ 1.374 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต
- ปริมาณผลิตน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติเหลว 88.7 ล้านบาร์เรล

5.2 ปริมาณสำรองปิโตรเลียม (รวมก๊าซธรรมชาติ คอนเดนเสท และน้ำมันดิบ)

- ปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว ณ สิ้นปี 2555 (ประเมินในปี 2556) 2,007 ล้านบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบ

5.3 รายได้ของภาครัฐจากการจัดหาปิโตรเลียม 198,139 ล้านบาท ประกอบด้วย

- ค่าภาคหลวง 65,198 ล้านบาท (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติจัดเก็บ)
- ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม 110,620 ล้านบาท (กรมสรรพากรจัดเก็บ)
- ส่วนแบ่งกำไรจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (MTJA) 19,077 ล้านบาท
- ผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ 3,244 ล้านบาท

ทั้งนี้ ได้มีการจัดสรรค่าภาคหลวงให้ท้องถิ่น จำนวน 5,244 ล้านบาท

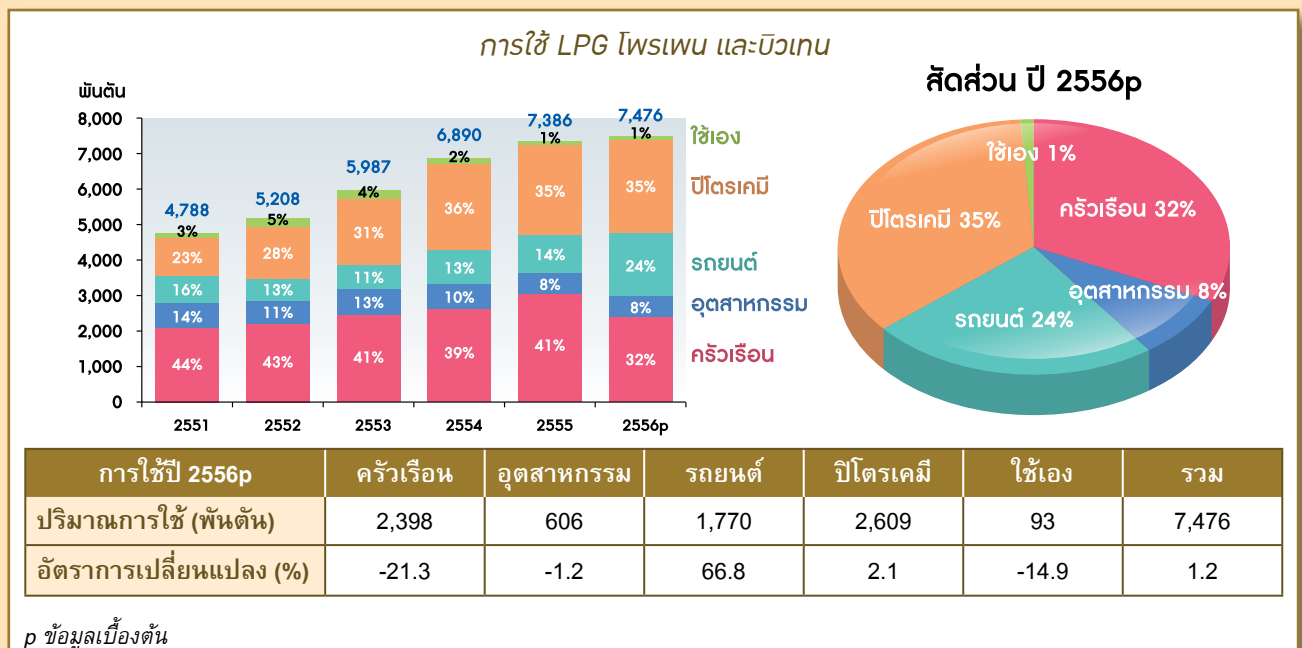
5.4 ปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบเฉลี่ย 0.87 ล้านบาร์เรลต่อวัน โดยมีราคาเฉลี่ยน้ำมันดิบนำเข้าอยู่ที่ระดับ 110 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

5.5 ปริมาณการใช้น้ำมันสำเร็จรูป

- น้ำมันกลุ่มเบนซิน เฉลี่ย 22.4 ล้านลิตรต่อวัน
 - น้ำมันแก๊สโซฮอล์ เฉลี่ย 20.7 ล้านลิตรต่อวัน
- เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีการใช้เฉลี่ย 12.2 ล้านลิตรต่อวัน เนื่องจากภายหลังที่มีการประกาศยกเลิกเบนซินออกเทน 91 ตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 ทำให้ไม่มีการจำหน่ายน้ำมันเบนซินออกเทน 91 ภายในประเทศ
 - น้ำมันเบนซิน (เบนซินออกเทน 95) เฉลี่ย 1.70 ล้านลิตรต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีการใช้เฉลี่ยเพียง 0.12 ล้านลิตรต่อวัน
- น้ำมันดีเซล เฉลี่ย 57.2 ล้านลิตรต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีการใช้เฉลี่ย 56.2 ล้านลิตรต่อวัน

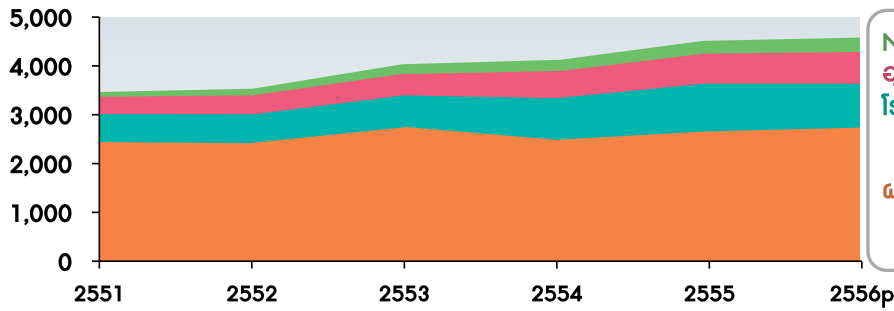
5.6 ปริมาณการใช้ LPG รวมทั้งสิ้น 7.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีการใช้ 7.38 ล้านตัน โดยแยกตามประเภทการใช้ดังนี้

- ใช้ในภาคปิโตรเคมี มีสัดส่วนร้อยละ 35 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1
- ใช้ในภาคครัวเรือน มีสัดส่วนร้อยละ 32 ลดลงร้อยละ 21.3
- ใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ มีสัดส่วนร้อยละ 24 เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.8

การใช้ก๊าซธรรมชาติรายสาขา

ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน

สัดส่วน

NGV 7%
อุตสาหกรรม 14%
อยู่อาศัย 20%
ผลิตไฟฟ้า 59%

การใช้ปี 2556p	ผลิตไฟฟ้า	โรงแยกก๊าซ	อุตสาหกรรม	NGV	รวม
ปริมาณการใช้ (ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน)	2,726	933	635	307	4,602
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	2.1	-2.6	1.1	10.4	1.5

p ข้อมูลเบื้องต้น

• ใช้ในภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 8 ลดลงร้อยละ 1.2

• ใช้เอง มีสัดส่วนร้อยละ 1 ลดลงร้อยละ 14.9

ทั้งนี้ สัดส่วนการใช้ LPG ที่ลดลงในสาขาครัวเรือน สอดคล้องกับสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นในการใช้เป็นเชื้อเพลิงของรถยนต์ โดยคาดว่าจะเป็ผลมาจากการเพิ่มราคา LPG ภาคครัวเรือน เดือนละ 0.50 บาท ตั้งแต่เดือนกันยายน 2556 ประกอบกับมาตรการเข้มงวดตรวจสอบและปราบปราม การลักลอบจำหน่าย LPG ผิดประเภท ทำให้การลักลอบนำ LPG ภาคครัวเรือนมาขายให้แก่ภาคขนส่ง รวมทั้งการลักลอบส่งออก LPG ไปขายในประเทศเพื่อนบ้านมีปริมาณลดลง

5.7 การใช้ก๊าซธรรมชาติ เฉลี่ย 4,602 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 4,534 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 โดยมีการใช้เพิ่มขึ้นในทุกสาขา ยกเว้นการใช้ในโรงแยกก๊าซ

• ใช้เพื่อการผลิตไฟฟ้า สัดส่วนร้อยละ 59 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1

• ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม สัดส่วนร้อยละ 14 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1

• ใช้สำหรับรถยนต์ (NGV) สัดส่วนร้อยละ 7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.4

• ใช้ในโรงแยกก๊าซ สัดส่วนร้อยละ 20 ลดลงร้อยละ 2.6

ทั้งนี้ ในปี 2556 มีผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กประเภท โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม (Cogeneration) ที่ใช้ ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงเริ่มจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ รวม กำลังการผลิตทั้งสิ้น 1,170 เมกะวัตต์ ซึ่งส่งผลให้การใช้

ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าเฉพาะในส่วนของ SPP เพิ่มขึ้น จาก 419 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ในปี 2555 เป็น 591 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.1

5.8 การใช้ถ่านหิน/ถ่านหิน

• การใช้ถ่านหิน รวม 18.6 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 1.8

- ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า สัดส่วนร้อยละ 83

- ใช้ในภาคอุตสาหกรรม สัดส่วนร้อยละ 17 (ส่วนใหญ่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ในกระบวนการผลิตปูนเม็ด)

• การใช้ถ่านหินนำเข้า รวม 17.0 ล้านตัน ลดลงจากปี 2555 ร้อยละ 7.5

- ใช้ในภาคอุตสาหกรรม สัดส่วนร้อยละ 54

- ใช้ในภาคการผลิตไฟฟ้าของ IPP สัดส่วนร้อยละ 33

- ใช้ในภาคการผลิตไฟฟ้าของ SPP สัดส่วนร้อยละ 13

ประเภท	หน่วย	ปี 2555	ปี 2556
1. ผลิตไฟฟ้า			
• พลังงานลม	เมกะวัตต์	110.93	222.71
• พลังงานแสงอาทิตย์	เมกะวัตต์	250.68	635.48
• ไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก	เมกะวัตต์	96.03	104.77
• พลังงานชีวมวล	เมกะวัตต์	1,956.85	2,230.05
• ก๊าซชีวภาพ	เมกะวัตต์	172.85	262.73
• ก๊าซชีวภาพ (หญ้าเนเปียร์)	เมกะวัตต์	-	-
• พลังงานจากขยะ	เมกะวัตต์	42.72	47.48
• พลังงานรูปแบบใหม่	เมกะวัตต์	0.3	0.3
รวมพลังงานทดแทนเพื่อผลิตไฟฟ้า	เมกะวัตต์	2,633.06	3,503.52
	KTOE	1,138.00	1,313.00
2. ผลิตความร้อน			
• พลังงานแสงอาทิตย์	KTOE	3.60	4.50
• พลังงานชีวมวล	KTOE	4,346	4,769
• ก๊าซชีวภาพ	KTOE	458	477
• พลังงานจากขยะ	KTOE	78.20	85
รวมพลังงานทดแทนเพื่อผลิตความร้อน	KTOE	4,885.80	5,335.50
3. เชื้อเพลิงชีวภาพ			
• เอทานอล	ล้านลิตร/วัน	1.29	2.53
• ไบโอดีเซล	ล้านลิตร/วัน	2.54	2.78
• เชื้อเพลิงใหม่ทดแทนดีเซล	ล้านลิตร/วัน	-	-
• ก๊าซชีวภาพอัด (CBG)	ตัน	-	-
รวมพลังงานทดแทนเพื่อผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ	ล้านลิตร/วัน	3.83	5.31
	KTOE	1,270	1,563
รวมการใช้พลังงานทดแทนของประเทศ	KTOE	7,294	8,211
การใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศ	KTOE	73,316	75,214
สัดส่วนพลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของประเทศ		9.9%	10.9%

5.9 การพัฒนาพลังงานทดแทน

สัดส่วนพลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานของประเทศในปี 2556 อยู่ที่ร้อยละ 10.9 โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 9.9 โดยการผลิตไฟฟ้าและการผลิตความร้อนชีวมวลมีสัดส่วนสูงสุด โดยในส่วนของการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพในปี 2556 เอทานอลได้เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เกือบเท่าตัว

5.10 ไฟฟ้า

- กำลังผลิตติดตั้งไฟฟ้า รวม 33,681 เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 3.32 ซึ่งประกอบด้วย
 - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) สัดส่วนร้อยละ 45
 - ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ/ผู้ผลิตไฟฟ้ารายใหญ่ (IPP) สัดส่วนร้อยละ 38
 - ผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) สัดส่วนร้อยละ 10
 - ชื้อจากต่างประเทศ สัดส่วนร้อยละ 7

- ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดสุทธิในระบบของ กฟผ. (Net Peak) ปี 2556 เกิด Peak ณ วันพฤหัสบดีที่ 16 พฤษภาคม 2556 เวลา 14.00 น. อยู่ที่ 26,598 เมกะวัตต์ มีค่าสูงกว่าปี 2555 ซึ่งเกิด Peak เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 26 เมษายน 2555 เวลา 14.30 น. ซึ่งอยู่ที่ 26,121 เมกะวัตต์ อยู่ 477 เมกะวัตต์ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8

- การผลิตไฟฟ้า มีจำนวนทั้งสิ้น 179,201 ล้านหน่วย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ร้อยละ 1.3

- ผลิตจากก๊าซธรรมชาติ สัดส่วนร้อยละ 67
- ผลิตจากถ่านหิน/ถ่านหิน สัดส่วนร้อยละ 20
- นำเข้าและผลิตจากพลังงานหมุนเวียน สัดส่วนร้อยละ 9
- ผลิตจากพลังน้ำ สัดส่วนร้อยละ 3
- ผลิตจากน้ำมัน สัดส่วนร้อยละ 1

- การใช้ไฟฟ้า มีจำนวนทั้งสิ้น 165,560 ล้านหน่วย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3

- ใช้ในภาคอุตสาหกรรม สัดส่วนร้อยละ 46
- ใช้ในภาคครัวเรือน สัดส่วนร้อยละ 23
- ใช้ในภาคธุรกิจ สัดส่วนร้อยละ 23
- ใช้ในภาคเกษตรกรรมและอื่น ๆ สัดส่วนร้อยละ 8

- ค่าเอฟที ในปี 2556 มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

ครั้งที่ 1 ช่วงเดือนมกราคม–เมษายน 2556 อยู่ที่อัตรา 52.04 สตางค์ต่อหน่วย ปรับเพิ่มขึ้น 4.04 สตางค์ต่อหน่วย

ครั้งที่ 2 ช่วงเดือนพฤษภาคม–สิงหาคม 2556 อยู่ที่อัตรา 46.92 สตางค์ต่อหน่วย ปรับลดลง 5.12 สตางค์ต่อหน่วย

ครั้งที่ 3 ช่วงเดือนกันยายน–ธันวาคม 2556 อยู่ที่อัตรา 54.00 สตางค์ต่อหน่วย ปรับเพิ่มขึ้น 7.08 สตางค์ต่อหน่วย

แนวโน้มการใช้พลังงานปี 2557

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจในปี 2557 ดังนี้

- เศรษฐกิจจะขยายตัวร้อยละ 4.0-5.0 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจโลกทำให้ภาคการส่งออกฟื้นตัว และจากการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เช่น ญี่ปุ่น จีน อาเซียน ฯลฯ

- อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยในปี 2557 จะเคลื่อนไหวอยู่ในช่วง 31.5–32.5 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ

- ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยทั้งปี 2557 มีแนวโน้มอยู่ในช่วง 105–110 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เทียบกับ 105 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ในปี 2556

ความต้องการพลังงานเชิงพาณิชย์ขั้นต้น ในปี 2557 คาดว่าจะอยู่ที่ระดับ 2,055 เทียบเท่าพันบาร์เรลน้ำมันดิบต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 2.5 ตามภาวะเศรษฐกิจที่คาดว่าจะมีการขยายตัว โดยในปี 2557 คาดว่าความต้องการน้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 การใช้ก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 จากความต้องการเพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้า การใช้ถ่านหิน/ถ่านหินใกล้เคียงกับปี 2556 ในขณะที่การใช้พลังน้ำ/ไฟฟ้านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0

น้ำมันสำเร็จรูปในปี 2557 คาดว่าจะมีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5

- การใช้น้ำมันเบนซิน คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6
 - การใช้น้ำมันดีเซล คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6
 - การใช้น้ำมันเครื่องบิน คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0
- จากการขยายตัวของการเดินทางทางอากาศเพิ่มมากขึ้น

LPG จากนโยบายปรับราคาให้สะท้อนต้นทุนที่ผลิตจากโรงแยกก๊าซ โดยทยอยปรับขึ้นราคา LPG อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2556 ประกอบกับมาตรการเข้มงวดปราบปรามการลักลอบจำหน่าย LPG ผิดประเภท ส่งผลให้ในปี 2557 การใช้ LPG ในภาคครัวเรือนจะยังคงลดลง โดยคาดว่าจะลดลงร้อยละ 4.7 ส่วนภาคอุตสาหกรรมคาดว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก มีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.4 ในขณะที่การใช้ในรถยนต์ยังคงเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 และ การใช้ในภาคปิโตรเคมี คาดว่าจะมีการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 ก๊าซธรรมชาติ คาดว่าปริมาณความต้องการในปี 2557 จะเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ร้อยละ 4.0 ตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ และ การใช้เพื่อการผลิตไฟฟ้า เนื่องจากจะมีโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงเริ่มจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ ได้แก่ โรงไฟฟ้าวังน้อย (ชุดที่ 4) โรงไฟฟ้าจะนะ (ชุดที่ 2) บริษัท กัลฟ์ เจพี เอ็นเอส จำกัด รวมทั้งโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม (Cogeneration) ของผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 3,421 เมกะวัตต์ (ตามแผน PDP ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3)

ไฟฟ้า การผลิตไฟฟ้าในปี 2557 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 ตามภาวะเศรษฐกิจที่คาดว่าจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ค่าเอฟที (F) ขยายปลีกประจำเดือนมกราคม 2557-เมษายน 2557 อยู่ที่อัตรา 59.00 สตางค์ต่อหน่วย ปรับเพิ่มขึ้น 5.00 สตางค์ต่อหน่วย

ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ ๆ ของกระทรวงพลังงานในปี 2556

ในช่วงปี 2556 ที่ผ่านมากกระทรวงพลังงานได้ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในหลาย ๆ ด้านเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์พลังงานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

1. ด้านความมั่นคงทางพลังงาน

- การเพิ่มอัตราน้ำมันสำรองตามกฎหมาย
 - ได้ออกประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง “กำหนด

ชนิด และอัตรา หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณปริมาณสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2556” สำหรับการปรับเพิ่มอัตรสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายของภาคเอกชนจากเดิมร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6 โดยให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 ส่งผลให้ปริมาณน้ำมันสำรอง ณ ปัจจุบันอยู่ที่ระดับ 43 วัน (จากเดิม 36 วัน)

- การเพิ่มความมั่นคงด้านไฟฟ้าในภาคใต้

- กระทรวงพลังงานได้รายงานต่อ กพข. ถึงแนวทางการเพิ่มความมั่นคงด้านไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้ ในการประชุมเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 ดังนี้

1. เสนอให้มีกำลังผลิตไฟฟ้าและกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองที่เพียงพอ เพื่อให้ระบบไฟฟ้าในภาคใต้สามารถพึ่งพาตนเองได้

2. มอบหมายให้ กฟผ. เร่งดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้า 500 เควี และ/หรือ 230 เควี เพื่อเสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้าในภาคใต้

3. ให้ทบทุนภาพรวมการวางแผนพัฒนา กำลังผลิตไฟฟ้าและระบบส่งไฟฟ้า โดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงของระบบไฟฟ้าทั้งประเทศ หากพิจารณาว่าจุดใดเป็นจุดที่มีความเสี่ยงและมีความสำคัญต่อประเทศให้เพิ่มระดับความมั่นคงในบริเวณนั้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะทำให้เกิดไฟฟ้าดับเป็นบริเวณกว้างขึ้นอีกในอนาคต

4. กพข. ได้ให้ความเห็นชอบแนวทางในระยะสั้น โดยให้ กฟผ. พิจารณาใช้น้ำมันปาล์มดิบในการผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้ากระบี่ในสัดส่วนร้อยละ 10 ของปริมาณการใช้น้ำมันเตา เพื่อลดปัญหาด้านการขนส่งน้ำมันเตา

- การพัฒนาท่อขนส่งน้ำมัน กระทรวงพลังงานได้เริ่มโครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่อขนส่งน้ำมัน เพื่อให้การขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันและโรงกลั่นไปยังพื้นที่ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ประชาชนสามารถใช้น้ำมันในราคาที่ใกล้เคียงกันทั่วประเทศ

2. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน)

• การยกเลิกน้ำมันเบนซิน 91 ในปี 2555 ประเทศไทยมีการใช้เอทานอลเฉลี่ยประมาณ 1.3 ล้านลิตรต่อวัน

• หลังจากการยกเลิกการจำหน่ายน้ำมันเบนซิน 91 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 ส่งผลให้การใช้เอทานอลเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 2.5 ล้านลิตรต่อวัน

• โครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา (Solar PV Rooftop) กพข. ได้มีมติเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 เห็นชอบโครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา

- เห็นชอบอัตรา Feed in tariff
- เห็นชอบปริมาณการส่งเสริม
 - บ้านอยู่อาศัย 100 เมกะวัตต์
 - อาคารธุรกิจขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่และโรงงาน 100 เมกะวัตต์
- โครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ชุมชน
 - กพข.ได้มีมติเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 เห็นชอบให้ดำเนินการรับซื้อไฟฟ้าจาก “โครงการผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ชุมชน” โดยมีเป้าหมายกำลังผลิตติดตั้ง 800 เมกะวัตต์ โดยให้มีวันจ่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ (COD) ภายในปี 2557
 - โครงการวิสาหกิจชุมชนจากพืชพลังงาน (หญ้าเนเปียร์)
 - กพข.ได้มีมติเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 และ ครม.เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2556 เห็นชอบอัตราการรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการวิสาหกิจชุมชนพลังงานสีเขียวจากพืชพลังงานในรูปแบบ Feed in Tariff
 - พพ.อยู่ระหว่างดำเนินโครงการศึกษาวิจัยต้นแบบวิสาหกิจชุมชนพลังงานสีเขียวจากพืชพลังงาน (ก๊าซชีวภาพจากพืชพลังงาน) โดยจะส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเป็นวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตรทำการปลูกพืชพลังงาน
 - การจัดทำแผนปฏิบัติการอนุรักษ์พลังงาน 20 ปี
 - กระทรวงพลังงานได้จัดทำแผนปฏิบัติการอนุรักษ์พลังงาน 20 ปี ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก กพข. เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2556 และ ครม.เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2556 โดยแผนปฏิบัติการอนุรักษ์พลังงานรายภาคเศรษฐกิจได้กำหนดพันธกิจและเป้าหมายของการอนุรักษ์พลังงาน ดังนี้
 1. ภาคอุตสาหกรรม มีเป้าหมายลดการใช้พลังงาน 16 ล้านตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ
 2. ภาคอาคารธุรกิจและบ้านพักอาศัย มีเป้าหมายลดการใช้พลังงาน 7 ล้านตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ
 3. ภาคขนส่ง มีเป้าหมายลดการใช้พลังงาน 15 ล้านตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ

3. ด้านราคาพลังงานและการกำกับกิจการพลังงาน

- การปรับโครงสร้างราคาพลังงานของก๊าซหุงต้มหรือ LPG ให้สะท้อนต้นทุน ซึ่งได้มีการนำมาตรการบรรเทาผู้มีรายได้น้อยที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการปรับราคา มาใช้ควบคู่ไปด้วย โดยได้ทยอยปรับขึ้นราคา LPG ครั้วเรือนขึ้นเดือนละ 0.50 บาทต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2556 เป็นต้นไป จนสะท้อนต้นทุนโรงแยกก๊าซธรรมชาติที่ 24.82 บาทต่อกิโลกรัม สร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ใช้ก๊าซ ลดภาระกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง แก้ไขปัญหาการใช้ผิดประเภท และการลักลอบจำหน่ายไปประเทศเพื่อนบ้าน
- การบริหารจัดการราคาน้ำมันเชื้อเพลิง
 - น้ำมันดีเซล การกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันฯ โดยให้ราคาขายปลีกน้ำมันดีเซลอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่กระทบต่อค่าขนส่งและค่าโดยสารมากเกินไป โดยรักษาระดับราคาน้ำมันดีเซลไม่ให้เกิน 30 บาทต่อลิตร
 - น้ำมันเบนซินและน้ำมันแก๊สโซฮอล์ การกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันฯ โดยรักษาระดับส่วนต่างราคา ระหว่างน้ำมันเบนซินกับน้ำมันแก๊สโซฮอล์ เพื่อจูงใจให้มีการใช้เอทานอลมากขึ้น
 - การกำหนดอัตราเงินส่งเข้ากองทุนน้ำมันฯ ให้คำนึงถึงสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลก ภาวะเงินเฟ้อของประเทศ การส่งเสริมพลังงานทดแทน และฐานะกองทุนน้ำมันฯ
- มาตรการป้องกันและจับกุมการลักลอบจำหน่ายก๊าซ LPG ข้ามสาขา ส่งผลให้การใช้ก๊าซ LPG ภาคครัวเรือนลดลงอย่างเห็นได้ชัด
- การขายก๊าซธรรมชาติจากแนวท่อสำหรับภาคขนส่ง (Ex-Pipeline) เพื่อขยายการให้บริการ NGV โดยกรมธุรกิจพลังงานจัดทำประกาศกรมธุรกิจพลังงานเรื่อง กำหนดลักษณะและคุณภาพของก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ พ.ศ. 2556 แล้วเสร็จ ซึ่งจะรองรับคุณภาพก๊าซจากแนวท่อ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2556

พงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รมว.พลังงาน

มุ่งสร้าง “พลังงานทดแทน” เพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

สถานการณ์พลังงานของประเทศไทยที่ผ่านมาถือว่าอยู่ในช่วงเวลาที่ท้าทาย ทั้งจากปัจจัยภายในประเทศและผลกระทบจากปัจจัยภายนอกประเทศ รวมถึงเศรษฐกิจที่อยู่ในภาวะชะลอตัวไปทั่วโลก ทำให้ประเทศไทยต้องตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมด้านพลังงาน เพื่อรับมือกับสถานการณ์พลังงานที่เป็นอยู่ ตลอดจนแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

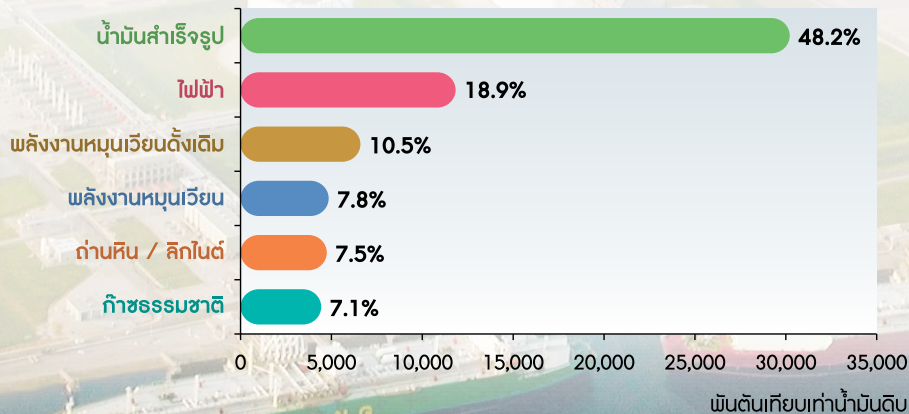
นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เป็นผู้มีบทบาทโดยตรงต่อการกำหนดทิศทางและแนวนโยบายด้านพลังงานที่สำคัญของประเทศ มุมมองของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ รวมถึงแนวโน้มสถานการณ์พลังงานในอนาคตจึงเป็นอีกทัศนะที่สำคัญยิ่ง

ความต้องการพลังงานของไทยยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นายพงษ์ศักดิ์ รักตพงศ์ไพศาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน กล่าวถึงสถานการณ์พลังงานของประเทศไทยว่า ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมามีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังเห็นได้จาก GDP ของไทยที่เพิ่มขึ้นมีมูลค่ารวมกว่า 10 ล้านล้านบาทในปัจจุบัน โดยมีภาคอุตสาหกรรมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึง 39% รองลงมาคือภาคการท่องเที่ยวและบริการ 25% และภาคเกษตรกรรม 8.6% ประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศที่มีรายได้น้อยดังเช่นในอดีต แต่ได้ขยับขึ้นมาอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง (Medium Income Country) จึงมีความจำเป็นที่ไทยต้องพัฒนาประเทศเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเดิม

การเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ความต้องการใช้พลังงานของไทยเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้กระทรวงพลังงานต้องเตรียมการจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้องเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศควบคู่กับการดูแลสุขภาพแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน

สำหรับภาพรวมการใช้พลังงานในปี 2556 จากสถิติเดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม 2556 ประเทศไทยมีการใช้พลังงาน 62,510 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ (ktoe) เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 2.7 คิดเป็นมูลค่ากว่า 1,473 พันล้านบาท การใช้พลังงานเพิ่มขึ้นตามการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยที่น้ำมันสำเร็จรูปยังคงเป็นพลังงานที่ใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.2 ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทั้งหมด รองลงมาประกอบด้วย ไฟฟ้า ร้อยละ 18.9 พลังงานหมุนเวียนดั้งเดิม ร้อยละ 10.5 พลังงานหมุนเวียน ร้อยละ 7.8 ถ่านหิน/ลิกไนต์ ร้อยละ 7.5 และก๊าซธรรมชาติ ร้อยละ 7.1

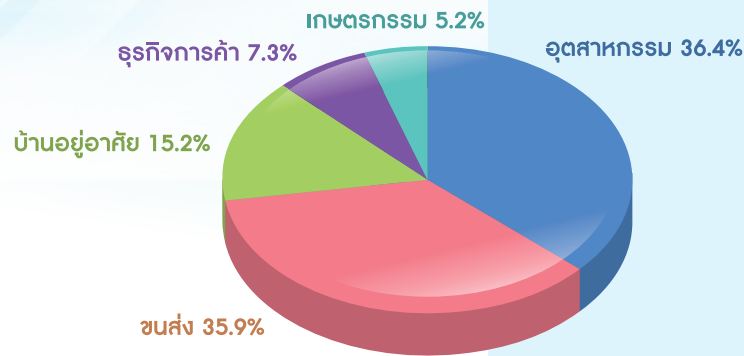

สำหรับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานภาวะเศรษฐกิจเดือนตุลาคม 2556 พบว่าเศรษฐกิจโดยรวมทรงตัวใกล้เคียงกับเดือนก่อนหน้า เนื่องจากการบริโภคภาคเอกชนทรงตัวและการส่งออกสินค้ายังได้รับผลดีจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ต่างประเทศไม่มากนัก ส่งผลให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมและการลงทุนภาคเอกชนยังไม่ฟื้นตัว สำหรับภาคการท่องเที่ยวขยายตัวชะลอลง

อย่างไรก็ตาม การใช้พลังงานยังคงเพิ่มขึ้นทุกสาขาเศรษฐกิจ โดยพบว่าสาขาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บ้านอยู่อาศัย ธุรกิจการค้า และขนส่ง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 3.1 ร้อยละ 1.8 ร้อยละ 2.7 ร้อยละ 3.3 และร้อยละ 3.4 ตามลำดับ โดยสาขาอุตสาหกรรมยังคงเป็นสาขาที่มีการใช้พลังงานในสัดส่วนที่สูงกว่าสาขาอื่น ซึ่งมีสัดส่วนการใช้ร้อยละ 36.4 ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทั้งหมด รองลงมาเป็นสาขาขนส่ง บ้านอยู่อาศัย ธุรกิจการค้า และเกษตรกรรม โดยมีการใช้ร้อยละ 35.9 ร้อยละ 15.2 ร้อยละ 7.3 และร้อยละ 5.2 ตามลำดับ

สัดส่วนการใช้พลังงานแต่ละสาขา

ในช่วง 10 เดือนของปี 2556 ประเทศไทยมีการนำเข้าพลังงานคิดเป็นมูลค่ากว่า 1,068 พันล้านบาท โดยมีการนำเข้าน้ำมันดิบมากที่สุด ทั้งนี้ ราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยในตลาดโลกอยู่ที่ 105.3 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล

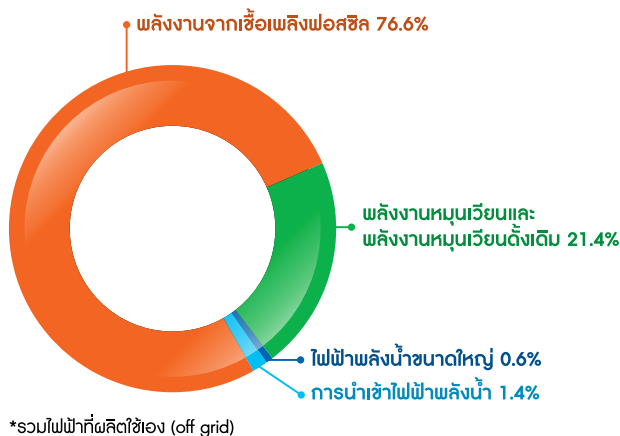
จากการที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทนในประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม (Energy Intensity) พบว่า ในช่วง 10 เดือนของปี 2556 ประเทศไทยมีการใช้พลังงานทดแทน 6,740 ktoe เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ส่วนสัดส่วนการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

การใช้เชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้ายังคงมีการใช้เชื้อเพลิงจากก๊าซธรรมชาติในสัดส่วนที่สูงกว่าพลังงานชนิดอื่น โดยมีการใช้ในสัดส่วนร้อยละ 71.5 ของการใช้เชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าทั้งหมด

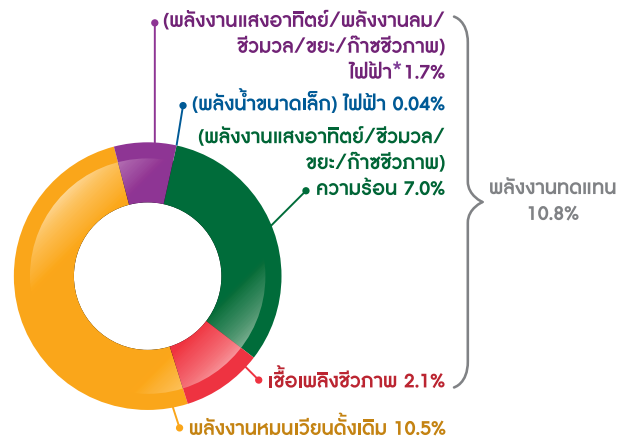
การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้จากภายในประเทศเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 13.5 โดยมีการใช้ในรูปแบบของไฟฟ้า ความร้อนและเชื้อเพลิงชีวภาพในสัดส่วนร้อยละ 10.8 ของการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทั้งหมด

การใช้พลังงานขั้นสุดท้ายและการใช้พลังงานทดแทนของประเทศไทย

การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (ม.ก.-ต.ก. 2556)

การใช้พลังงานทดแทน (ม.ก.-ต.ก. 2556)

สำหรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศในปี 2557 คาดว่าจะมีแนวโน้มความต้องการพลังงานเพิ่มขึ้นจากปี 2556 เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศเริ่มฟื้นตัวทำให้มีความต้องการใช้พลังงานเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและภาคคมนาคมขนส่ง

จัดหาพลังงานให้เพียงพอ ความท้าทายพลังงานไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกล่าวต่อว่า ความต้องการบริโภคพลังงานที่มากขึ้นและต่อเนื่องของประเทศไทยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทุ่มเทงบประมาณมหาศาลในการสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานใหม่ เนื่องจากที่ผ่านมามีประเทศไทยต้องพึ่งพาพลังงานจากการนำเข้าทั้งยังต้องเผชิญกับความเสถียรภาพของประเทศไทยผู้ผลิตและส่งออกน้ำมัน เส้นทางลำเลียงพลังงาน รวมถึงความผันผวนของราคาพลังงานในตลาดโลก และประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจเกี่ยวกับการบริโภคพลังงานคือผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

จะเห็นว่าสถานการณ์พลังงานของประเทศไทยมีปัจจัยอ่อนไหวหรือปัจจัยท้าทายในหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน เนื่องจากที่ผ่านมามีประเทศไทยพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศมาโดยตลอด ทั้งน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และไฟฟ้า หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับประเทศคู่สัญญาที่ไทยนำเข้าพลังงานไม่สามารถส่งจ่ายพลังงานให้แก่ไทยได้ จะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์พลังงานของประเทศอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง อาทิ อาจเกิดปัญหาพลังงานขาดแคลนในบางช่วง ดังที่เคยกังวลกันว่าจะเกิดปัญหาการจ่ายไฟฟ้าจากการหยุดซ่อมบำรุงแท่นผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งยาดานาในประเทศพม่า เมื่อวันที่ 5-14 เมษายนที่ผ่านมา ซึ่งจำเป็นต้องหยุดการส่งก๊าซธรรมชาติเข้าระบบการผลิตไฟฟ้า ทำให้เกิดความกังวลว่าจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายไฟฟ้าในภาคกลางและภาคตะวันตก

“สถานการณ์พลังงานของประเทศไทยมีปัจจัยอ่อนไหวหรือปัจจัยท้าทายในหลายประการ โดยเฉพาะเรื่องความมั่นคงด้านพลังงาน”

อีกกรณีคือการจัดหาไฟฟ้าในประเทศไม่สมดุลกับความต้องการใช้ ดังที่เกิดปัญหาไฟฟ้าดับเป็นวงกว้างกินพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2556 โดยเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากระบบสายส่งไฟฟ้าแรงสูงที่จ่ายไฟฟ้าจากภาคกลางไปภาคใต้ขัดข้อง ซึ่งปกติสายส่งไฟฟ้าไปยังภาคใต้มี 4 วงจร คือ สาย 500 กิโลวัตต์ 2 วงจร และสาย 230 กิโลวัตต์ 2 วงจร แต่เนื่องจากการปลดสาย 500 กิโลวัตต์เพื่อซ่อมบำรุง และสาย 500 กิโลวัตต์อีกเส้นก็เกิดชำรุดจากสาเหตุฟ้าผ่า ทำให้ต้องจ่ายไฟฟ้าลงภาคใต้ทำให้สายส่งจ่ายไฟฟ้าเกินพิกัดจนส่งผลให้สายหลุดออกจากระบบ

การแก้ไขสถานการณ์นอกจากทางทางไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้เร่งการผลิตไฟฟ้าอย่างเต็มกำลัง รวมถึงเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าจากน้ำมันดีเซลที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และประเทศมาเลเซียได้ยื่นมือเข้ามาช่วยโดยส่งไฟฟ้ามาให้ 200 เมกะวัตต์ มูลค่า 12 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก เพื่อจ่ายไฟฟ้าให้แก่ประชาชนในภาคใต้ได้อย่างเพียงพอ

การแก้ปัญหาจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคใต้และขยายระบบส่งเพิ่มขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงระบบส่งให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการลดความเสี่ยงต่อระบบไฟฟ้าภาคใต้ในระยะยาว ปัจจุบันต้องยอมรับว่าภาคใต้ผลิตไฟไม่พอใช้กับความต้องการ กฟผ.จึงต้องส่งไฟฟ้าผ่านระบบส่งจากภาคกลางไปช่วยเป็นการสำรอง แต่การส่งผ่านสายส่งไปในระยะไกล ๆ อาจเกิดปัญหานี้ขึ้นได้ตลอดเวลา

สำหรับกระทรวงพลังงานที่เป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพลังงานจะให้ความสำคัญกับความสมดุลทางนโยบายระหว่างการพัฒนาพลังงาน เพื่อให้มีความมั่นคงทางพลังงานและการพัฒนาพลังงานทดแทนเพื่ออนาคต โดยมีนโยบายสำคัญ 7 ข้อ ได้แก่

1. นโยบาย Energy Bridge เพื่อเชื่อมโยงการค้าน้ำมันที่ผ่านทางฝั่งทะเลอันดามันมายังฝั่งอ่าวไทย จะเป็นการเปิดโอกาสใหม่ให้แก่ประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งน้ำมันของภูมิภาค รวมถึงก่อให้เกิดอุตสาหกรรมและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่จะทยอยตามมา

2. นโยบายกำหนดราคาน้ำมันเท่ากันทั่วประเทศ เพื่อสร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงพลังงานให้แก่ประชาชน โดยจะกำหนดให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในทุกพื้นที่ของประเทศไทยเท่ากัน

3. นโยบายสำรองเชื้อเพลิงเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงานของประเทศในอนาคต กรณีที่น้ำมันเชื้อเพลิงเกิดขาดแคลน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวอยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ถึงรูปแบบการจัดเก็บและการก่อสร้างคลังจัดเก็บน้ำมัน

4. การพัฒนาวิสาหกิจพลังงานทดแทนในชุมชน การผลิตพลังงานจากหญ้าเนเปียร์ก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านพลังงานมากขึ้น และเป็นการพัฒนาพลังงานทดแทนทำให้ประชาชนในภูมิภาคมีรายได้เพิ่มขึ้น

5. การพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องจากภาคเกษตรเพื่อสร้าง New Growth เนื่องจากประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรรายสำคัญของโลก เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ฯลฯ ที่นำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ อาทิ เอทานอล นอกจากนี้อ้อยและมันสำปะหลังสามารถนำมาผลิตเป็นไบโอพลาสติกซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เพื่ออนาคตสร้างมูลค่าเพิ่มจากอ้อยได้ประมาณ 7 เท่า มูลค่าเพิ่มจากมันสำปะหลังประมาณ 5 เท่า เป็นต้น

6. ด้านการอนุรักษ์พลังงาน เป็นมิติที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ การสร้างให้เกิดผู้ประกอบการดีเด่นหรือต้นแบบด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน จะก่อให้เกิดการแข่งขันการประหยัดพลังงานในกลุ่มอุตสาหกรรมด้วยกัน

7. การกำกับราคาพลังงาน กระทรวงพลังงานมีนโยบายที่ชัดเจนในการปรับโครงสร้างราคาพลังงานให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง โดยเฉพาะราคาก๊าซหุงต้มที่มีการบิดเบือนราคามาเป็นเวลานานหลายสิบปี กระทรวงพลังงานมีกลไกและมาตรการชัดเจนที่จะชดเชยให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ไม่ให้ได้รับความเดือดร้อนจากการปรับโครงสร้างราคาพลังงานดังกล่าว รวมถึงการเข้มงวดกวดขันไม่ให้มีการลักลอบส่งออก LPG และลักลอบบรรจุผิดประเภท

นโยบายทั้งหมดนี้จะประสบความสำเร็จได้หากมีการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรม และประชาชนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ภารกิจสัมฤทธิ์ผล การสื่อสารสร้างความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นหัวใจหลักของการผลักดันนโยบายของกระทรวงพลังงาน เพราะแม้ว่าโครงการที่ดำเนินอยู่เป็นโครงการที่ดี แต่หากประชาชนไม่เข้าใจหรือได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง โครงการนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ยากเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน

“กระทรวงพลังงานมีนโยบายที่ชัดเจนในการปรับโครงสร้างราคาพลังงานให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง โดยเฉพาะราคาก๊าซหุงต้มที่มีการบิดเบือนราคามาเป็นเวลานานหลายสิบปี”

ส่งเสริมให้ประชาชนใช้พลังงานทดแทน

การที่ประเทศไทยพึ่งพาพลังงานจากการนำเข้าเป็นหลัก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกล่าวว่าอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศในระยะยาว ขณะเดียวกันรายได้หลักส่วนหนึ่งของไทยมาจากภาคอุตสาหกรรม การผลิตและส่งออก ซึ่งภาคส่วนเหล่านี้จำเป็นต้องใช้พลังงานปริมาณมหาศาลในกระบวนการผลิต หากไม่สามารถจัดหาพลังงานได้เพียงพอหรือพลังงานปรับราคาสูงขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ที่สำคัญแหล่งพลังงานในประเทศของไทยอย่าง ก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยจะมีให้ใช้ได้อีก 6-7 ปีเท่านั้น หากไม่มีการสำรวจแหล่งใหม่เพื่อผลิตเพิ่มเติม และการนำเข้า ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Natural Gas : LNG) จากต่างประเทศก็ยากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ญี่ปุ่น จีน ยุโรป ฯลฯ มีความต้องการใช้ LNG สูงและ

ได้เข้าไปลงทุนจองซื้อ LNG ในแหล่งก๊าซสำคัญของโลกจนเกือบหมด ขณะที่ปัจจุบัน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีสัญญาซื้อ LNG ระยะยาว 20 ปี จากประเทศกาตาร์ในปริมาณ 2 ล้านตันต่อปี เพียงแห่งเดียวเท่านั้น โดยเริ่มนำเข้ามาแล้วตั้งแต่ปี 2555 และอยู่ระหว่างการแสวงหาซื้อ LNG เพิ่มเติมซึ่งยังอยู่ในขั้นเจรจา

นอกจากนี้ความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติของไทยได้ปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าในปี 2562 ไทยอาจเกิดวิกฤติขาดแคลนก๊าซธรรมชาติได้ เพราะตามแผนพัฒนาไฟฟ้าระยะยาวของประเทศ หรือ PDP 2010 ฉบับปัจจุบันพบว่า ความต้องการใช้ก๊าซ LNG จะพุ่งขึ้นเกิน 10 ล้านตันต่อปี ขณะที่คลังเก็บ LNG ของ ปตท.รองรับได้เพียง 10 ล้านตันเท่านั้น ปัญหาทั้งหมดจะกลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศไทย

กระทรวงพลังงานจึงต้องเร่งปรับแผน PDP ฉบับใหม่โดยเร็ว โดยเน้นลดการใช้ก๊าซธรรมชาติลงโดยเฉพาะในภาคขนส่งและภาคการผลิตไฟฟ้า และพยายามผลักดันให้ประชาชนหันไปใช้พลังงานทดแทนเพิ่มมากขึ้น โดยจะสนับสนุนพลังงานทดแทนที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตไฟฟ้าบนหลังคา (โซลาร์รูฟท็อป) การส่งเสริมการใช้พืชพลังงาน เช่น เอทานอล ฯลฯ การส่งเสริมการใช้น้ำมันปาล์มผสมในน้ำมันดีเซลเพิ่ม จากปัจจุบันกำหนดให้ผสมในอัตรา 5% หรือ บี 5 ให้เพิ่มเป็นการผสม 7% หรือ บี 7 ในปี 2557 และสนับสนุนการใช้อยู่อาศัยในการผลิตไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น

จับตาความร่วมมือด้านพลังงานของอาเซียน

การก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน กล่าวว่า จะทำให้ตลาดพลังงานโดยรวมของอาเซียนมีขนาดใหญ่ขึ้น แต่สิ่งหนึ่งที่เติบโตควบคู่ไปกับการขยายตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาค คือ การเพิ่มขึ้นของการใช้พลังงาน การพัฒนาระบบพลังงานที่มีอยู่เดิมและการหาแหล่งพลังงานแห่งใหม่จึงถือว่าเป็นเรื่องที่ท้าทาย เพราะทุกประเทศในอาเซียนล้วนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและมีความต้องการใช้พลังงานเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน

กระทรวงพลังงานจึงได้ดำเนินการศึกษา “โครงการสะพานเศรษฐกิจพลังงาน (Energy Land Bridge)” เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนาเชื่อมโยงทะเลฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทย เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน และพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจพลังงานของภูมิภาค ซึ่งการศึกษาโครงการ Energy Land Bridge นี้ จะพิจารณากำหนดเส้นทางที่มีความเหมาะสมสามารถเชื่อมโยงกับเส้นทางธุรกิจพลังงานในภูมิภาคอื่น ๆ อาทิ เส้นทางขนส่งน้ำมันทางเรือได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยจะพิจารณาความเหมาะสมทั้งด้านเทคนิค ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ตั้งแต่ท่าเรือ ระบบการนำเข้า การคลัง การกระจาย การขนส่ง และโลจิสติกส์ การแปรรูปเชื้อเพลิง การส่งออก รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง

การจัดตั้ง Energy Land Bridge นอกจากจะช่วยลดปัญหาความหนาแน่นของการขนส่งผ่านช่องแคบมะละกาและลดระยะเวลาการขนส่งน้ำมันได้แล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและการสำรองน้ำมันเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ และจะทำให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางพลังงานในภูมิภาค (Regional Energy Hub) ซึ่งขณะนี้ผลการศึกษาการจัดตั้ง Energy Land Bridge อยู่ในระหว่างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำความเห็นเหล่านั้นไปปรับปรุงผลการศึกษาให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

ส่วนการเตรียมความพร้อมในภาพรวมของอาเซียนนั้น ประเทศภาคีอาเซียนได้ร่วมกันจัดทำแผนงานความร่วมมือด้านพลังงานมาตั้งแต่ปี 2534 โดยได้มีการทำปฏิญญาระหว่างประเทศภาคีอาเซียนขึ้นเพื่อดำเนินการจัดตั้งแผนการเชื่อมโยงทางด้านไฟฟ้า ก๊าซธรรมชาติ และน้ำภายในภูมิภาค ซึ่งปัจจุบันดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านพลังงานปี 2553-2558 (ASEAN Plan of Action on Energy Cooperation หรือ APAEC) มีเป้าหมายในการลดอัตราส่วนของปริมาณการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของอาเซียนลงอย่างน้อยร้อยละ 8 ภายในปี 2558 โดยให้ความสำคัญในโครงการหลัก ๆ ด้านพลังงาน 7 สาขา คือ 1. การเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน 2. การเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียน 3. เทคโนโลยี

ถ่านหินและถ่านหินสะอาด 4. พลังงานที่นำมาใช้ใหม่ได้ 5. การสงวนและรักษาประสิทธิภาพของพลังงาน 6. นโยบายและการวางแผนพลังงานภูมิภาค และ 7. พลังงานนิวเคลียร์

สำหรับโครงการสำคัญ ๆ อาทิ โครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียนซึ่งเป็นการก่อสร้างท่อส่งก๊าซความยาว 4,500 กิโลเมตร ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ใต้ทะเล มีมูลค่ากว่า 7 พันล้านเหรียญสหรัฐ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินโครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซแบบทวีภาคี จำนวน 8 โครงการ มีความยาวรวมทั้งสิ้นประมาณ 2,300 กิโลเมตร ขณะเดียวกันการพัฒนาโครงการเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียนปัจจุบันมีความก้าวหน้าไปมากโดยอยู่ระหว่างดำเนินการทั้งสิ้น 4 โครงการ และอยู่ระหว่างการวางแผนเพิ่มเติมอีก 11 โครงการ

อย่างไรก็ดี การเข้าเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของแต่ละประเทศคาดว่าจะค่อย ๆ มีการปรับราคาพลังงานให้สะท้อนราคาตลาดสากล ทำให้ในอนาคตราคาสินค้าประเภทเชื้อเพลิงของแต่ละประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำกันอยู่จะขยับเข้ามาใกล้กันมากขึ้น แม้ยังไม่ได้ข้อสรุปในเรื่องราคาพลังงานเดียว เพราะแต่ละประเทศต่างมีราคาอ้างอิงตลาดของตนเอง ทำให้อาจต้องมีการหารือเพื่อสร้างเอกภาพทางด้านพลังงานร่วมกันในอนาคต

สร้างความตระหนักด้านพลังงานให้แก่ประชาชน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกล่าวว่า ในช่วงที่ผ่านมากระทรวงพลังงานมีความมุ่งมั่นจะจัดหาแหล่งพลังงานและพัฒนาพลังงานในรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะพลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทนเพื่อลดการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศมากถึงร้อยละ 57 ต้องสูญเสียงบประมาณมหาศาลในการนำเข้าพลังงานมาใช้ในประเทศ ดังนั้น สิ่งที่คนไทยต้องให้ความสำคัญคือการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการใช้พลังงานอย่างประหยัดและหันมาใช้พลังงานทดแทนประเภทต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อลดการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ เพราะเป็นพลังงานที่สามารถผลิตใช้ได้เองในประเทศ สอดรับกับแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่กระทรวงพลังงานตั้งเป้าหมายว่าภายใน 10 ปี จะพัฒนาพลังงานทดแทนให้เป็นหนึ่งในพลังงานหลักของประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 25% ในปี 2564 เพื่อลดการพึ่งพาและนำเข้าน้ำมันและพลังงานชนิดอื่น ๆ

นอกจากนั้นต้องสร้างความตระหนักด้านพลังงานให้แก่ประชาชนใช้พลังงานอย่างประหยัดและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากความต้องการพลังงานมีแต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่การจัดหาพลังงานมีข้อจำกัด และการก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่นั้นทำได้ยาก

ในสถานการณ์ที่การจัดหาพลังงานมีข้อจำกัดเช่นนี้ การใช้พลังงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและหาแหล่งพลังงานทดแทนที่มีศักยภาพ จะเป็นทางออกให้แก่สถานการณ์พลังงานของประเทศไทยได้

สุเทพ เหลี่ยมศิริเจริญ ปลัดกระทรวงพลังงาน

“การใช้พลังงานอย่างยั่งยืน จะนำไปสู่ความมั่นคงของประเทศ”

ปี 2556 เป็นอีกปีหนึ่งที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาด้านพลังงานในหลาย ๆ ด้าน ทั้งปัจจัยจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา ราคาน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมีความผันผวน ประชาชนได้รับผลกระทบจากความไม่มีเสถียรภาพของราคาพลังงาน รวมถึงการที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงด้านพลังงานในหลายครั้ง ๆ ทำให้เห็นว่า วันนี้ปัญหาด้านพลังงานเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่เราทุกคนต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข เพื่อให้ประเทศไทยมีพลังงานใช้ต่อไปในวันข้างหน้า

สำหรับทิศทางการจัดการพลังงานในปี 2557 จะเป็นอย่างไร นายสุเทพ เหลี่ยมศิริเจริญ ปลัดกระทรวงพลังงาน ได้ให้ข้อมูลถึงภาพรวมสถานการณ์พลังงานในปี 2556 และแนวโน้มด้านพลังงานที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นในปี 2557 รวมถึงทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงพลังงานเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ด้านพลังงานในอนาคต

การใช้พลังงานของไทยยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นายสุเทพ เหลี่ยมศิริเจริญ ปลัดกระทรวงพลังงาน กล่าวถึงภาพรวมการใช้พลังงานของไทยว่า การใช้พลังงานภายในประเทศมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้พลังงานในปี 2556 มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2555 ดังนี้

พลังงานไฟฟ้า มีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นประมาณ 7% ซึ่งส่งผลสืบเนื่องไปถึงอัตราส่วนการใช้พลังงานก๊าซธรรมชาติด้วย เพราะก๊าซธรรมชาติถือเป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิตไฟฟ้า เมื่อมีการใช้พลังงานไฟฟ้ามากขึ้น อัตราส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ส่วนพลังงานน้ำมัน ทั้งน้ำมันเบนซินและดีเซลมีอัตราการใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยน้ำมันเบนซิน ปี 2555 อัตราส่วนการใช้น้ำมันเบนซินเฉลี่ยวันละ 20 ล้านลิตร แต่ปี 2556 อัตราส่วนการใช้น้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 22 ล้านลิตร

ขณะที่การใช้น้ำมันดีเซล ปี 2555 อัตราส่วนการใช้น้ำมันดีเซลต่อวันประมาณ 50 ล้านลิตร แต่ปี 2556 อัตราส่วนการใช้น้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้นเป็นวันละ 55 ล้านลิตร

แนวโน้มสถานการณ์พลังงานปี 2557

ส่วนสถานการณ์พลังงานในปี 2557 ปลัดกระทรวงพลังงานให้ความเห็นว่า สถาบันการเงินหลายแห่งได้คาดการณ์ว่า ในปี 2557 ประเทศไทยจะมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจประมาณ 4-5% ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจจะมีความสัมพันธ์กับพลังงานด้วย หากเศรษฐกิจมีอัตราการเติบโตเท่าไร การใช้พลังงานก็จะเพิ่มขึ้นมากกว่าเสมอ

ดังนั้นจึงคาดการณ์ได้ว่า หากในปี 2557 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 4-5% จะส่งผลให้การใช้พลังงานภายในประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นมากกว่า 4-5% เช่นกัน

“จากภาพรวมดังกล่าวทำให้เห็นว่าอัตราการใช้พลังงานภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากเป็นเช่นนี้ต่อไปในอนาคตเราจะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในจำนวนที่สูงมาก” ปลัดกระทรวงพลังงานกล่าว

“จากการคาดการณ์ของนักวิชาการระบุว่าอีกประมาณ 6–10 ปีข้างหน้า ปริมาณก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยจะหมด หากเป็นเช่นนั้นและไม่มีมาตรการใด ๆ ในการเตรียมพร้อม ในอนาคตประเทศไทยจะต้องพึ่งพาพลังงานจากแหล่งพลังงานภายนอกเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่”

แหล่งพลังงานภายในประเทศไม่เพียงพอ

ปลัดกระทรวงพลังงานกล่าวว่า ปัจจุบันแหล่งพลังงานภายในประเทศสามารถรองรับความต้องการได้เพียง 55% ของการใช้พลังงานทั้งหมด ประเทศไทยจึงต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศมาเพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ ดังนั้น พลังงานเกือบครึ่งหนึ่งของประเทศไทยจะต้องพึ่งพาจากแหล่งพลังงานภายนอก

อีกทั้งจากการคาดการณ์ของนักวิชาการระบุว่าอีกประมาณ 6–10 ปีข้างหน้า ปริมาณก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยจะหมด หากเป็นเช่นนั้นและไม่มีมาตรการใด ๆ ในการเตรียมพร้อม อนาคตประเทศไทยจะต้องพึ่งพาพลังงานจากแหล่งพลังงานภายนอกเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยจำต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างมีอาจหลีกเลี่ยง

พัฒนาการขนส่งเพิ่มคุณภาพการใช้พลังงาน

เมื่อมาพิจารณาการใช้พลังงานในภาคการคมนาคมขนส่ง ปลัดกระทรวงพลังงานกล่าวว่า โครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการคมนาคมขนส่งของประเทศไทยยังถือว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะการคมนาคมขนส่งส่วนใหญ่ยังพึ่งพาระบบ “ล้อ” คือ รถยนต์ รถบรรทุก ซึ่งต้องใช้พลังงานมากกว่าการขนส่งด้วยระบบราง เช่น รถไฟฟ้า รถไฟใต้ดิน ฯลฯ

เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนการขนส่งพบว่า ระบบล้อ หากขนส่งสินค้าราคา 100 บาท มีต้นทุนการขนส่งเกือบ 20 บาท (20%) ส่วนระบบราง หากขนส่งสินค้าราคา 100 บาท มีต้นทุนการขนส่งเพียง 10 บาท (10%) หากระบบคมนาคมขนส่งยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จะทำให้มีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูงและการใช้พลังงานสิ้นเปลืองเกินความจำเป็น

ในส่วนของการใช้พลังงานภาคประชาชนก็ยังถือว่าไม่มีประสิทธิภาพดีเพียงพอ คนจำนวนมากยังขาดความตระหนักในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ภาครัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องกระตุ้นเตือนและสร้างความตระหนักเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อความมั่นคงของประเทศไทย

พลังงาน “เพียงพอแต่ยังไม่มั่นคง”

การจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการเป็นสิ่งสำคัญ ปลัดกระทรวงพลังงานบอกว่า ที่ผ่านมามีภาครัฐได้จัดหาพลังงานเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในทุกภาคส่วน ซึ่งปัจจุบันถือว่าสามารถจัดหาและจัดสรรพลังงานได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ

แต่อีกมุมหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าสามารถจัดหาพลังงานได้ “เพียงพอแต่ยังไม่มั่นคง” ที่กล่าวเช่นนั้นเพราะเนื่องมาจากก๊าซธรรมชาติ น้ำมันเชื้อเพลิง และถ่านหิน ยังต้องนำเข้าจากแหล่งต่างประเทศแทบทั้งสิ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ

ใช้พลังงานทดแทนลดการพึ่งพาพลังงาน

แนวทางแก้ไขจึงจำเป็นต้องสนับสนุนให้เกิดการใช้พลังงานทดแทนที่ยั่งยืนควบคู่ไปกับการใช้พลังงานอย่างประหยัด โดยเดิมที่กระทรวงพลังงานได้เร่งดำเนินการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้พลังงานทดแทน โดยมีการกำหนดเป้าหมายว่าภายในไม่เกิน 20 ปีข้างหน้าจะต้องมีการใช้พลังงานทดแทนในอัตราส่วน 25% ของการใช้พลังงานทั้งหมด แต่อาจต้องเพิ่มเป้าหมายมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้รองรับสถานการณ์ที่คาดว่าในอนาคตก๊าซธรรมชาติจะมีปริมาณน้อยลงจนไม่เพียงพอ ต่อเนื่องไปจนถึงสถานการณ์ที่ก๊าซธรรมชาติหมดไป ด้วยเหตุนี้จึงต้องนำพลังงานทดแทนเข้ามาเป็นตัวช่วยแบ่งเบาการใช้พลังงานหลักอื่น ๆ

จับตาพลังงานทดแทน

พลังงานทดแทนไม่ได้เป็นเรื่องใหม่ เพราะปลัดกระทรวงพลังงานบอกว่าได้มีการดำเนินกิจกรรมด้านพลังงานทดแทนกันมานานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการภาครัฐและภาคเอกชน โดยไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม ถือเป็นพลังงานทดแทนที่ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ทว่าก็ยังมีความท้าทายอยู่บางประการเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยี วิทยาการสมัยใหม่ จึงอาจค่อนข้างห่างไกลจากวิถีชีวิตของชาวบ้าน แต่มีพลังงานทดแทนอีกชนิดหนึ่งที่ถือว่าน่าสนใจ เพราะสอดคล้องกับบริบทสังคมการเกษตรของประเทศไทย นั่นก็คือ **“พืชพลังงาน”**

ปลัดกระทรวงพลังงานกล่าวถึงพืชพลังงานว่า สามารถนำไปแปรรูปเพื่อผลิตเป็นพลังงานได้อย่างหลากหลาย ซึ่งตอบสนองต่อการใช้พลังงานได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นนำไปใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้า นำไปแปรรูปเป็นพลังงานน้ำมันที่ใช้กับรถยนต์ หรือกระทั่งการนำไปใช้เป็นพลังงานหุงต้ม เป็นต้น ซึ่งหากมองที่พื้นฐานทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิศาสตร์เขตร้อนชื้นซึ่งพืชจะเจริญเติบโตได้ดีกว่าประเทศในเขตหนาวหรือแถบทะเลทรายแห้งแล้ง ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์เขตร้อนชื้นของประเทศไทยจะเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่งในการปลูกพืชพลังงาน

อีกทั้งประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมมาช้านาน เกษตรกรมีความชำนาญในเทคนิควิธีการทางด้านเกษตรกรรมอย่างดีเลิศ ด้วยพื้นฐานนี้เกษตรกรจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาพืชพลังงานได้เป็นอย่างดีทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพราะฉะนั้นนอกจากพลังงานทดแทนจากแสงอาทิตย์หรือพลังงานทดแทนจากลมแล้ว **“พืชพลังงาน”** ถือเป็นพลังงานทดแทนอีกชนิดหนึ่งที่ขาดไม่ได้ที่ต้องส่งเสริมควบคู่กับพลังงานทดแทนชนิดอื่น ๆ

“การใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า หันมาใช้พลังงานทดแทน ควบคู่ไปกับการใช้พลังงานอย่างประหยัด
สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ประเทศของเราพัฒนาก้าวหน้าไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน”

เตรียมการสู่พลังงานมั่นคงและยั่งยืน

พลังงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำรงชีวิต และในภาพรวมของประเทศจะต้องมีพลังงานอย่างเพียงพอ เพื่อหล่อเลี้ยงให้ระบบต่าง ๆ ภายในประเทศสามารถทำงานขับเคลื่อนไปได้อย่างราบรื่น ปลัดกระทรวงพลังงานกล่าวว่า ที่ผ่านมากกระทรวงพลังงานได้ดำเนินการจัดหาและจัดสรรด้านพลังงานเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยกว่า 45% ของพลังงานทั้งหมดที่ใช้ในประเทศต้องนำเข้าจากต่างประเทศจึงจะเพียงพอต่อความต้องการของทุกภาคส่วน และแม้ว่าจะเพียงพอต่อความต้องการโดยภาพรวมแต่ก็ยังถือว่ามีความไม่มั่นคง

“การเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต จะเป็นก้าวหนึ่งที่สำคัญของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนที่จะมาช่วยกันสร้างความมั่นคงด้านพลังงานด้วยการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า หันมาใช้พลังงานทดแทน ควบคู่ไปกับการใช้พลังงานอย่างประหยัด ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ประเทศของเราพัฒนาก้าวหน้าไปข้างหน้าอย่างยั่งยืนถาวรสืบไป” ปลัดกระทรวงพลังงานกล่าวทิ้งท้าย

ประมวล์ จันทรพงษ์ อธิบดี พพ.

“พืชพลังงานทดแทน” สร้างประเทศมั่นคง

ปัญหาหลักด้านพลังงานของประเทศไทยคือการเป็นประเทศที่ต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ และเป็นที่ทราบกันดีว่าราคาของพลังงานนำเข้าเหล่านี้มีความผันผวนไม่แน่นอนซึ่งเรามีอาจควบคุมได้ ความผันผวนขึ้น ๆ ลง ๆ ของราคาพลังงานได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้

ในโอกาสนี้ **นายประมวล์ จันทรพงษ์ อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)** ได้ให้เกียรติสัมภาษณ์ถึงทิศทางการพัฒนาด้านพลังงานทดแทนของประเทศไทยซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศไทยในอนาคต

พลังงานทดแทน แบ่งเบาภาระการนำเข้าพลังงาน

นายประมวล์ จันทรพงษ์ อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กล่าวถึงความสำคัญของพลังงานทดแทนว่า พลังงานทดแทนถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับประเทศไทย เพราะในปัจจุบันประเทศไทยต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศ ซึ่งในอนาคตหากสภาพเศรษฐกิจของประเทศเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ย่อมจะมีความต้องการด้านพลังงานมากกว่าที่เป็นอยู่ “พลังงานทดแทน” จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะมีส่วนช่วยในการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ

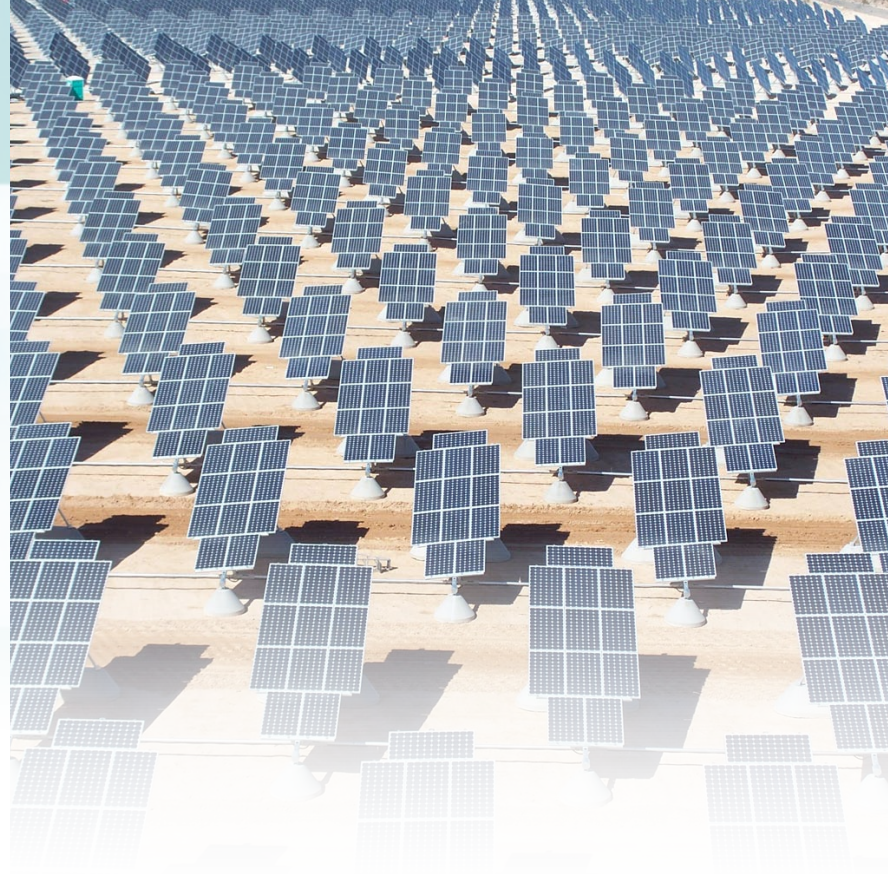
“วันนี้เราพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศในปริมาณมาก หากเรามีการซ่อมแซมหรือเรามีปัญหา ก็จะส่งผลกระทบต่อพลังงานในประเทศไทยด้วย สิ่งที่เราต้องทำคือ ทำอย่างไรจึงจะจัดสรรสัดส่วนของพลังงานในประเทศได้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยง”

หันมาพึ่งพาตนเองด้านพลังงาน

อริบดี พพ.กล่าวว่า จากการที่เราต้องพึ่งพาพลังงานจากภายนอกประเทศซึ่งแม้จะมีความเพียงพอต่อความต้องการ แต่ก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าเรามีความมั่นคงด้านพลังงาน ดังนั้นภาครัฐจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมด้านพลังงานทดแทน โดยมีจุดมุ่งหมายว่า ภายในปี 2563 ประเทศไทยต้องมีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในอัตราส่วน 25% ของการใช้พลังงานทั้งหมดในประเทศ ซึ่งพลังงานทดแทนที่ภาครัฐทำการส่งเสริมอยู่ ณ ขณะนี้มี 4 ประเภท ได้แก่

1. พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลม
แต่พลังงานดังกล่าวมีข้อเสียอยู่ที่ต้นทุนค่อนข้างสูง เพราะต้องนำเข้าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ หากนำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนต่อหน่วยแล้วจะพบว่าต้นทุนของพลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลมมีต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าพลังงานจากฟอสซิลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. พลังงานชีวมวล ถือเป็นพลังงานแห่งอนาคตของประเทศ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมโดยพื้นฐาน ดังนั้นวัตถุดิบด้านการเกษตรจึงมีอยู่มากมาย

3. หญ้าเนเปียร์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ 2 รูปแบบ คือ การนำไปทำไบโอแก๊ส และนำไปใช้ในรูปของเชื้อเพลิงชีวมวล

4. พลังงานชีวภาพ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่พืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง โมลาสหรือกากน้ำตาล ซึ่งสามารถนำไปผลิตเป็นไบโอดีเซลหรือเอทานอลได้

ประเทศชาติอยู่ได้ เกษตรกรอยู่ได้

อธิบดี พพ.กล่าวอีกว่า ประเทศไทยใช้น้ำมันเบนซินเฉลี่ยวันละ 20 ล้านลิตร และใช้น้ำมันดีเซลเฉลี่ยวันละ 50 ล้านลิตร ปัจจุบันประเทศไทยผลิตไบโอดีเซลและแก๊สโซฮอล์ได้ประมาณวันละ 2 ล้านลิตรต่อวัน โดยมีเป้าหมายที่จะเพิ่มอัตราการผลิตขึ้นเรื่อย ๆ

“ฉะนั้นแทนที่เกษตรกรจะเป็นเพียงผู้ผลิตอาหารอย่างเดียว เกษตรกรสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านพลังงานของประเทศได้ ผมคิดว่าจากที่เราซื้อพลังงานเชื้อเพลิงปีละกว่า 1.4 ล้านล้านบาท หากนำเงินส่วนนี้สัก 4 แสนล้านบาทมาส่งเสริมให้เกษตรกรในบ้านเรา

ปลูกพืชพลังงาน ถ้ามัวแต่วันออกกลางมีแต่ทะเลทรายทำไมรวยขึ้น รวยขึ้นแต่บ้านเรามีข้าว มีน้ำ มีปลา แต่ทำไมถึงจนลง จนลง เพราะเราขายอาหารเกษตร ไปซื้อน้ำมัน วันนี้ถ้าเรานำเงิน 4 แสนล้านบาทมาส่งเสริมการปลูกพืชพลังงาน ผลิตได้เท่าไร รัฐรับซื้อ ให้เงิน 4 แสนล้านบาทหมุนเวียนอยู่ในประเทศ ถ้ามัวดีหรือไม่ ผมคิดว่านี่จะเป็นทางออกให้แก่ประเทศไทย” อธิบดี พพ.กล่าว

“บ้านเราปลูกพืชพลังงาน ถ้ามัวแต่วันออกกลางมีแต่ทะเลทรายทำไมรวยขึ้น รวยขึ้น แต่บ้านเรามีข้าว มีน้ำ มีปลา แต่ทำไมถึงจนลง จนลง เพราะเราขายอาหารเกษตร ไปซื้อน้ำมัน”

อธิบดี พพ.กล่าวต่อว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ประมาณ 7,000 ดอลลาร์สหรัฐ หากต้องการจะทำให้รายได้เพิ่มขึ้นเป็น 10,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี ต้องนำเอาเรื่องการปลูกพืชพลังงานเข้ามาส่งเสริม

“ข้าวเราปลูกกินในประเทศ ส่งขายบ้างแต่เป็นระดับข้าวคุณภาพดี ส่วนพื้นที่ที่ปลูกข้าวได้ไม่ดีก็ใช้ปลูกพืชพลังงาน ถ้าเดินตามแนวทางพลังงานชีวมวล พลังงานชีวภาพ ผมว่าประเทศชาติอยู่ได้” อธิบดี พพ.แสดงความคิดเห็น

สร้างมาตรฐานพลังงานทดแทนของอาเซียน

เมื่อพิจารณาไปถึงความต้องการใช้พลังงานในภูมิภาคอาเซียน อริบตี พพ.กล่าวว่า ทุกประเทศในอาเซียนล้วนแล้วแต่มีความต้องการด้านพลังงานไม่ต่างจากประเทศไทยที่ผ่านมาอาเซียนต้องพึ่งพาพลังงานจากประเทศแถบตะวันออกกลางมาโดยตลอด หากสามารถเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันทั้งในด้านการเพาะปลูก การแปรรูป การผลิตและซื้อขาย โดยสร้างมาตรฐานของพลังงานทดแทนที่ใช้ในอาเซียนได้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะสร้างความมั่นคงให้แก่อาเซียน ทั้งยังช่วยลดความขัดแย้งระหว่างประเทศและนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

“ทำไมอาเซียนต้องเอาผักเอาหญ้าไปแลกน้ำมันที่ตะวันออกกลาง วันหนึ่งถ้าอาเซียนแข็งแรง ตะวันออกกลางก็จะขึ้นราคาตามอำเภอใจไม่ได้ อาเซียนมีประชากรเกือบพันล้านคน เราจะมีอำนาจต่อรองได้ ถ้าเราแข็งแรงพอ” อริบตี พพ.กล่าว

แต่การที่จะทำเช่นนั้นได้ ด้านหนึ่งคือการส่งเสริมพลังงานทดแทน แต่อีกด้านหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือต้องใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้พลังงานของประเทศไทยแบ่งได้ 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ด้านขนส่งและด้านอุตสาหกรรม ในส่วนของด้านอุตสาหกรรมนั้นถือว่าใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพค่อนข้างดี แต่ในภาคขนส่งยังไม่ได้เท่าที่ควร เพราะประเทศไทยยังคงขนส่งด้วยระบบล้อ โดยใช้รถยนต์ รถบรรทุก ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองพลังงานเป็นอย่างมาก หากในอนาคตถ้าประเทศไทยมีการปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่จะส่งผลดีต่อการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งภาครัฐได้มีแผนดำเนินงานโดยมีจุดมุ่งหมายว่าในอีก 20 ปีข้างหน้าประเทศไทยจะต้องเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานให้ได้ 20%

โดยในภาคประชาชนได้ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าประหยัดพลังงาน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้ผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีคุณภาพและประหยัดพลังงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในด้านการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพในทางตรง และจะเป็นการกีดกันเครื่องใช้ไฟฟ้าคุณภาพต่ำจากต่างประเทศในทางอ้อมด้วย

ส่วนภาคอุตสาหกรรมได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหันมาใช้อุปกรณ์เครื่องจักรกลที่มีประสิทธิภาพ เพราะหากมองในภาพรวมจะพบว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้ดำเนินการมานานกว่า 30-40 ปี เครื่องจักรกลต่าง ๆ ย่อมเสื่อมสภาพ ล้าสมัย และส่งผลให้เกิดการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอีกนัยหนึ่งก็คือ การใช้พลังงานที่ไม่มีประสิทธิภาพนั่นเอง

ภาครัฐจึงมีโครงการที่จะเข้าไปสนับสนุนราคา โดยมีเกณฑ์แตกต่างกันไป อาทิ ถ้าเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นธุรกิจขนาดย่อม (SME) จะมีการสนับสนุนราคาอยู่ที่อัตรา 30 : 70 โดยจุดมุ่งหมายคือการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรกลที่เสื่อมคุณภาพออกไปจากระบบการผลิต เป็นการลดความต้องการด้านพลังงานของประเทศลง และยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานอีกด้วย

ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เท่ากับเพิ่มมูลค่า

อริบตี พพ.กล่าวต่อว่า พลังงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับหลายภาคส่วน เพราะทุกสิ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กันหมด เรื่องพลังงานจึงไม่ควรมองแค่การลดการใช้พลังงานเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมองในด้านของการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในการผลิต รวมไปถึงการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตด้วย ซึ่งการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือสามารถผลิตได้ในจำนวนที่ต้องการ บรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือการผลิตได้ตามจำนวนที่ต้องการแต่ดีกว่า อาทิ ทำได้เร็วกว่า สวยกว่า และที่สำคัญที่สุดใช้พลังงานน้อยกว่า และในขั้นสูงสุดนอกจากมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว จะต้องมีการเพิ่มมูลค่าที่เพิ่มขึ้นด้วย

“การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือสามารถผลิตได้ในจำนวนที่ต้องการ บรรลุตามวัตถุประสงค์ แต่การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือการผลิตได้ตามจำนวนที่ต้องการแต่ดีกว่า อาทิ ทำได้เร็วกว่า สวยกว่า และที่สำคัญที่สุดใช้พลังงานน้อยกว่า”

“ยกตัวอย่างกาแฟสตาร์บัคส์ ราคาแก้วละ 150 บาท แต่กาแฟรถเข็น แก้วละ 15 บาท ใช้พลังงานเท่ากัน แต่ได้มูลค่ามากกว่า 10 เท่า เราต้องปรับปรุง ตรงนี้ให้ดีขึ้น การเพิ่มมูลค่าจึงมีความสำคัญ เมื่อเราลดพลังงานลงแล้วเราต้องเพิ่ม GDP ควบคู่กันไปด้วย การหันมาสนใจเรื่องการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเพิ่ม GDP ของประเทศ หากเราไม่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ GDP ก็จะไม่เติบโต หรือเติบโตได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น” อธิบดี พพ.กล่าว

ภารกิจเพื่ออนาคต

อธิบดี พพ.กล่าวต่อไปอีกว่า ที่ผ่านมามีการพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงานได้ปฏิบัติงานดำเนินโครงการและนโยบายต่าง ๆ เพื่อต้องการที่จะเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ เพราะพลังงานเป็นเรื่องที่มีผลกระทบระยะยาวต่อประเทศ ฉะนั้นการวางแผนการดำเนินงานไม่สามารถทำได้ในวันเดียว และประเทศจะไม่สามารถพัฒนาต่อไปได้ ถ้ามีปัญหาเรื่องพลังงาน

“วันนี้เราจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการใช้พลังงาน โดยใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่เราทำในวันนี้จะส่งผลไปถึงลูกหลานของเราด้วย ถ้าวันนี้เราทำดีลูกหลานเราในวันข้างหน้าก็มีพลังงานใช้ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือหากเราใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยก็จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้ในอาเซียนอย่างมั่นคงตลอดไป” อธิบดี พพ.กล่าวทิ้งท้าย

สมนึก บำรุงสาส์ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน เข้มงวดกวดขันการใช้ก๊าซ LPG

วิถีชีวิตของคนในสังคมมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องพลังงานอย่างแยกไม่ออก เพราะพลังงานเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมประจำวันของคนเราแทบทุกด้าน การจัดหาพลังงานให้มีความเหมาะสมเพียงพอ เป็นธรรมชาติกับผู้บริโภค และสามารถควบคุมดูแลผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับพลังงานให้ดำเนินการด้วยความเป็นธรรม จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องต้องดูแลบริหารจัดการเรื่องนี้อย่างใกล้ชิด

กรมธุรกิจพลังงาน เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจด้านพลังงานให้มีคุณภาพมาตรฐานตามข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการจัดหา จัดเก็บ การขนส่ง การบรรจุ การจำหน่าย และการใช้พลังงาน เพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยต่อประชาชนผู้ใช้พลังงาน

นายสมนึก บำรุงสาส์ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ได้ให้เกียรติสัมภาษณ์ถึงการดำเนินงาน กวดขัน ดูแล และประสานทำความเข้าใจกับภาคธุรกิจ ตลอดจนการจัดโครงการส่งเสริมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของภาคประชาชน จนนำไปสู่การใช้พลังงานอย่างมั่นคงและปลอดภัย

เข้มงวดกวดขันก๊าซ LPG

นายสมนึก บำรุงสาส์ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน กล่าวถึงภาพรวมของน้ำมันเชื้อเพลิงที่กรมธุรกิจพลังงานกำกับดูแลว่า มีอยู่ 9 ประเภท ได้แก่ น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าด น้ำมันเครื่องบิน น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเตา ก๊าซ NGV และก๊าซ LPG ซึ่งกรมธุรกิจพลังงานกำกับดูแลอยู่เพื่อให้มีน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีคุณภาพ มีความมั่นคง มีใช้อย่างเพียงพอไม่ให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพ ความมั่นคง และความปลอดภัย

ในช่วงที่ผ่านมาก๊าซ LPG เป็นพลังงานที่ถูกจับตามองเป็นพิเศษ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานอธิบายว่าราคาของก๊าซ LPG ถูกแยกเป็นหมวดต่าง ๆ ซึ่งแต่ละหมวดแม้จะเป็น LPG ชนิดเดียวกัน แต่ราคาแตกต่างกัน ได้แก่ หมวดขนส่ง หมวดหุงต้ม หมวดอุตสาหกรรม และหมวด

ปีเตอร์เคมี เมื่อในแต่ละหมวดมีราคาขายไม่เท่ากัน ทำให้ผู้ประกอบการบางรายฉวยโอกาสในการทำกำไร โดยการแจ้งว่าเป็น LPG ที่นำมาใช้สำหรับหุงต้ม แต่ปลายทางกลับนำไปใช้ในการขนส่ง ซึ่งที่ผ่านมาภาครัฐได้เข้าไปตรวจสอบกวดขันอย่างเข้มงวด หากพบว่ามีความผิดจริงก็จะดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป และจากมาตรการเข้มงวดกวดขันดังกล่าวก็ทำให้ตั้งแต่ต้นปี 2556 เป็นต้นมา ปริมาณการใช้ก๊าซ LPG ในภาคครัวเรือนที่แจ้งไว้ลดลง โดยภาคขนส่งก็เพิ่มขึ้นอย่างสมดุล จึงกล่าวได้ว่านี่คือปริมาณที่ใกล้เคียงหรือตรงกับความเป็นจริง

“ตั้งแต่ต้นปี 2556 เป็นต้นมา ปริมาณการใช้ก๊าซ LPG ในภาคครัวเรือนที่แจ้งไว้ลดลง โดยภาคขนส่งก็เพิ่มขึ้นอย่างสมดุล จึงกล่าวได้ว่านี่คือปริมาณที่ใกล้เคียงหรือตรงกับความเป็นจริง”

ความปลอดภัยต้องมาก่อน

อย่างไรก็ดี การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังคงขนส่งด้วยรถขนส่ง ซึ่งที่ผ่านมาการเกิดอุบัติเหตุอยู่บ่อยครั้ง อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานกล่าวถึงประเด็นนี้ว่า จากการหาสาเหตุพบถนนส่วนใหญ่ถือว่ามีความมาตรฐานดีแล้ว ส่วนเรื่องรถขนส่งก็มีความมาตรฐานดี ทำให้พอสรุปได้ว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกว่า 90% เกิดจากตัวผู้ขับขี่รถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงเอง

“อุบัติเหตุส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกว่า 90% มีสาเหตุมาจากคนขับ ไม่ว่าจะเป็นการหลับในเพราะพักผ่อนไม่เพียงพอ การอ่อนล้าของร่างกายเพราะขับรถติดต่อกันเป็นเวลานาน รวมไปถึงการขับรถโดยประมาท ซึ่งมาตรการในการลดอุบัติเหตุที่เกิดกับรถบรรทุกขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงต้องสร้างความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม เพราะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งจะกระทบต่อสังคมทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม”

สำหรับการปฏิบัติงานนั้น อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน กล่าวว่า ผู้ขับขี่รถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ อีกทั้งผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงต้องไม่มองว่าพนักงานขับรถเป็นเครื่องจักรกล แต่ควรมองว่าเขาเป็นทรัพยากรอันมีค่าของบริษัท ต้องดูแลเพื่อให้เขาปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัย โดยการดูแลเรื่องชีวิตและความเป็นอยู่ของเขาด้วย มีรายได้พอประมาณ ดูแลครอบครัวได้ ไม่ให้เขาอยู่ในภาวะบีบคั้นที่ต้องทำงานหนักอย่างหักโหมจนเกินไป เพราะเรื่องเหล่านี้จะเป็นผลสัมพันธัมเกี่ยวโยงกันหมด

“ปัญหานี้หากมีระบบขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อจะส่งผลดีหลายด้าน ทั้งในด้านของความปลอดภัย เพราะจะลดปริมาณการขนส่งน้ำมันโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่ ลดปัญหาการจราจรติดขัด และอุบัติเหตุต่าง ๆ จะลดลง การเผาผลาญน้ำมันโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่ก็ลดลงไปด้วย ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น น้ำมันเชื้อเพลิงที่สิ้นเปลืองจากการใช้รถบนถนนจะน้อยลง ระบบท่อส่งน้ำมันถือเป็นการขนส่งน้ำมันที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพที่สุด” อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานกล่าว

ระบบขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อจะสร้างความปลอดภัย ประหยัดพลังงาน

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน กล่าวต่อว่า ปัจจุบันน้ำมันจากต้นทางจังหวัดระยองจะไปสิ้นสุดปลายทางที่จังหวัดสระบุรี และถูกขนส่งด้วยรถขนส่งน้ำมันไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ประชาชนภาคเหนือและภาคอีสานจึงต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการขนส่งดังกล่าว หากมีการวางท่อส่งน้ำมันไปถึงภาคเหนือและภาคอีสานจะทำให้ราคาของน้ำมันที่ปลายทางเท่ากัน มีเพียงการขนส่งน้ำมันจากปลายทางไปสู่ปั๊มน้ำมันต่าง ๆ เพียงระยะทางสั้น ๆ เท่านั้น ซึ่งหมายความว่าถ้ามีการวางระบบท่อส่งน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคอีสาน จะทำให้ราคาน้ำมันที่ภาคเหนือและภาคอีสานมีราคาถูกลง

“ถ้ามีการวางระบบท่อส่งน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคอีสาน จะทำให้ราคาน้ำมันที่ภาคเหนือและภาคอีสานมีราคาถูกลง”

หากในอนาคตหลังจากที่มีการศึกษาด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี จนนำไปสู่การวางระบบท่อส่งน้ำมันที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จะทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาด้านพลังงานในประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นการขนส่งน้ำมันที่มีความปลอดภัยมากขึ้น เมื่อการขนส่งน้ำมันโดยใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ลดลง ทำให้การจราจรไม่ติดขัด อุบัติเหตุต่าง ๆ จะลดลง การเผาผลาญน้ำมันโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่ก็ลดลง ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น น้ำมันเชื้อเพลิงที่สิ้นเปลืองจากการใช้รถบนถนนก็จะน้อยลง

โครงการ LPG Safety และบ่มคุณภาพปลอดภัย นำใช้บริการ

นอกจากการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจพลังงานที่เกี่ยวข้องกับประชาชนแล้ว อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานยังบอกอีกว่า กรมธุรกิจพลังงานได้จัดกิจกรรมและดำเนินโครงการเพื่อสังคมหลายโครงการ อาทิ

●โครงการ LPG Safety

เป็นโครงการที่จะเข้าไปอบรมนักเรียนชั้นมัธยม เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ก๊าซหุงต้มในบ้าน วิธีการดูแลบำรุงรักษา ข้อควรระวัง สิ่งที่ต้องปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน โดยใช้เกมกิจกรรมแจกรางวัล ใช้ดารานักร้อง เข้าไปดึงความสนใจ สอดแทรกเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์

“เราเชื่อว่าถ้าเด็กเขารู้ เมื่อเขากลับไปที่บ้าน เข้าไปในชุมชนของเขา ก็จะเอาสิ่งเหล่านี้ไปใช้ ไปบอกต่อกับคนในครอบครัว กับคนในชุมชน ทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดเป็นความปลอดภัยในชุมชน”

●โครงการบ่มคุณภาพปลอดภัยนำใช้บริการ

เป็นโครงการประกวดบ่มน้ำมันเชื้อเพลิงทั่วประเทศ โดยมีคณะกรรมการในการตรวจประเมิน มีหลักเกณฑ์การประเมิน 60 ข้อ และใน 60 ข้อนั้น มีข้อที่สำคัญที่สุด 4 ข้อ ได้แก่

1. ห้องน้ำคนพิการ ถ้าไม่มีห้องน้ำคนพิการก็ไม่สามารถเข้าประกวดได้ เช่น ห้องน้ำต้องมีไฟฉุกเฉิน มีสัญญาณขอความช่วยเหลือ มีราวจับสำหรับเคลื่อนรถ มีทางลาดเอียงตามมาตรฐานสากล ฯลฯ

2. น้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องมีคุณภาพ หากตรวจสอบพบว่าน้ำมันเชื้อเพลิงไม่มีคุณภาพก็ไม่สามารถเข้าประกวดได้

3. มีแผนฉุกเฉินเตรียมการ หากมีเหตุฉุกเฉิน มีขั้นตอนการเข้าปรั้งบภัยอย่างเป็นระบบ

4. บ่อดักไขมัน เป็นเรื่องของการใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม หากไม่ดูแลจนกระทั่งไขมันไหลออกจากบ่อดักไขมันจนรั่วไหลไปสู่ที่สาธารณะก็ถือว่าไม่ผ่าน

หากการตรวจไม่ผ่าน 4 ข้อนี้ก็จะ
ไม่มีการตรวจประเมินข้อที่เหลือต่อไป ซึ่ง
โครงการนี้มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง
มาเป็นปีที่ 4 แล้ว ผลจากการจัดกิจกรรม
ดังกล่าวทำให้ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงปรับตัว
ไปในแนวทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เช่น
จากเดิมห้องน้ำปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงสกปรก
มาก แต่ปัจจุบันนี้ห้องน้ำถือว่าสะอาดน่า
เข้าไปใช้ ฯลฯ ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดที่โครงการ
นี้ต้องการจะส่งเสริมคือเรื่องจิตสำนึกต่อคน
ในสังคมร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ
หรือผู้ใช้บริการต้องมีจิตสำนึกด้วยว่า
นี่เป็นสมบัติของส่วนรวม ต้องช่วยกัน
ดูแลรักษา

“AEC ที่จะเกิดขึ้นในปี 2558 เราไม่อยากเห็นอะไร
ที่มันไม่สวยไม่งาม ทำให้ต่างชาติมองว่าเราไม่ใช่เมืองที่
ศิวิไลซ์ เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อยากให้สังคมช่วย
กัน แม้กระทั่งความสะอาด เข้าไปแล้วต้องช่วยกันรักษา”
อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานกล่าว

เมื่อเสร็จสิ้นโครงการประกวด บัม้น้ำมันเชื้อเพลิง
ใดที่ผ่านมาตรฐานในการตรวจประเมินก็จะได้รับเหรียญ
รางวัลการันตีตามลำดับคะแนน โดยแบ่งเป็น เหรียญทอง
เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง อีกทั้งรายชื่อ แผนที่
รวมถึงรายละเอียดอื่น ๆ ของบัม้น้ำมันเชื้อเพลิง
จะถูกรวบรวมเอาไว้ในคู่มือ “บัม้นดีอยู่...ที่ไหน ?”
เพื่อแจกให้ประชาชน รวมถึงยังมีการลงประชาสัมพันธ์
ในหนังสือพิมพ์เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ในวงกว้าง

นอกจากนี้หากบัม้น้ำมันเชื้อเพลิงใดได้รับรางวัลก็
จะได้รับแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ไปติดตั้งไว้ที่หน้าบัม้น เป็น
เครื่องหมายการันตีว่าบัม้นน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้รับรางวัลเหรียญ
ทอง เหรียญเงิน หรือเหรียญทองแดง จากกรมธุรกิจพลังงาน
เมื่อประชาชนเห็นก็จะเป็นที่น่าเชื่อถือ จูงใจให้เข้าไปใช้บริการ
และแน่นอนว่ายอดการขายของบัม้นนั้นก็เพิ่มขึ้น

“โครงการนี้และโครงการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม กรมธุรกิจพลังงานจะยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับ
มาตรฐานคุณภาพด้านพลังงานของไทย ทำให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคได้รับประโยชน์สูงสุด” อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานกล่าว
ทิ้งท้าย

เสมอใจ ศุขสุเมฆ
ผอ. สบพ.

นโยบายพลังงานกับทิศทางการพัฒนาพลังงานชาติ

เราทราบกันอยู่แล้วว่าความต้องการใช้พลังงานภายในประเทศนั้นมีความสัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจของประเทศอย่างแนบแน่น เมื่อมีความเติบโตด้านเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ความต้องการใช้พลังงานก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การกำหนดนโยบายด้านพลังงานของประเทศจึงถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและแนวนโยบายด้านพลังงานที่สำคัญของประเทศ

นายเสมอใจ ศุขสุเมฆ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ได้ให้เกียรติสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาพลังงานของประเทศไว้อย่างน่าสนใจ

เศรษฐกิจ การเมือง ปัจจัยชี้วัดความต้องการพลังงานไทย

นายเสมอใจ ศุขสุเมฆ ผอ. สนพ. ได้กล่าวถึงภาพรวมด้านพลังงานว่า ในปี 2556 ที่ผ่านมามีในช่วงต้นปีสภาพเศรษฐกิจค่อนข้างดีจึงส่งผลให้เกิดความต้องการใช้พลังงานค่อนข้างสูง แต่ในช่วงปลายปีเกิดปัญหาการเมืองภายในประเทศส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง

“จากเดิมที่มีการคาดการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจไว้ที่ 4% กว่า ๆ ก็ลดลงมาอยู่ที่ประมาณ 4% หรือ 3% กว่า ๆ ซึ่งถือว่าต่ำกว่าที่คาดการณ์เอาไว้ ดังนั้น ในส่วนของความต้องการด้านพลังงานไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือพลังงานน้ำมันจึงไม่มีอัตราเพิ่มขึ้นมากนัก ส่วนสถานการณ์พลังงานในปี 2557 ถือว่าได้รับผลกระทบจากปัญหาทางการเมืองภายในประเทศที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว”

“สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนี้ทำให้พอคาดการณ์ได้ว่า ความต้องการด้านพลังงานในประเทศไทยคงไม่เพิ่มขึ้นไปจากเดิมมากนัก และกำลังผลิตสำรองที่มีอยู่น่าจะเพียงพอ”

ส่วนการที่ค่าเงินบาทของไทยได้อ่อนตัวลงจากปลายปีที่แล้ว ผอ. สนพ.กล่าวว่า ประเด็นดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อพลังงานของไทยด้วย เนื่องจากพลังงานส่วนใหญ่ของประเทศไทยเป็นพลังงานที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เมื่อค่าเงินบาทอ่อนลง ก็หมายความว่าเราต้องนำเข้าพลังงานโดยต้องจ่ายในอัตราที่แพงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อราคาน้ำมันภายในประเทศให้มีราคาแพงขึ้นด้วย นอกจากนั้นเรื่องของค่าเงินบาทยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยตรงของประเทศไทย แม้ว่าจะส่งออกได้เงินในอัตราแลกเปลี่ยนที่แพงขึ้น แต่ปัจจัยซึ่งไม่แน่นอนทางด้านการเมืองก็ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเช่นกัน

“สภาพเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนี้ทำให้พอคาดการณ์ได้ว่า ความต้องการด้านพลังงานในประเทศไทยคงไม่เพิ่มขึ้นไปจากเดิมมากนัก และกำลังผลิตสำรองที่มีอยู่น่าจะเพียงพอ แต่ในช่วงกลางปีอาจต้องดูว่ามาเลเซียจะทำการซ่อมบำรุงท่อก๊าซ ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถส่งก๊าซมายังไทยได้นอกจากนั้น ต้องดูว่าความต้องการพลังงานของภาคใต้ที่คาดว่าจะสูงขึ้นนั้น ถ้าเศรษฐกิจและการเมืองยังเป็นเช่นปัจจุบัน เรื่องการท่อเกี่ยวของภาคใต้ก็จะชะงักตามไปด้วย เพราะอุตสาหกรรมการท่อเกี่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักของภาคใต้ หากไม่มีนักท่อเกี่ยว ความต้องการด้านไฟฟ้าก็จะน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด” ผอ. สนพ.กล่าว

กระจายแหล่งเชื้อเพลิง เพื่อความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

เมื่อพิจารณาถึงความเพียงพอของพลังงาน ผอ. สทพ. กล่าวว่า พลังงานหลัก ๆ ของประเทศไทยคือ พลังงานไฟฟ้า และพลังงานน้ำมัน ในส่วนของพลังงานไฟฟ้ากำลังผลิตไฟฟ้าก่อนข้างจะเพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีการดำเนินนโยบายเพื่อพยายามกระจายแหล่งเชื้อเพลิงที่จะนำมาผลิตไฟฟ้าให้มีความหลากหลายมากขึ้น รวมถึงยังได้มีนโยบายจะส่งเสริมในส่วนของพลังงานทดแทนให้เข้ามาเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงในการผลิตไฟฟ้า

ส่วนน้ำมัน กระทรวงพลังงานได้มีการเตรียมความพร้อมมาเป็นเวลานานแล้ว ทั้งในส่วนของไบโอดีเซล และแก๊สโซฮอล์

“ในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ถ้าเราพึ่งพาน้ำมันดิบนำเข้าเพียงอย่างเดียวถือเป็นภาระที่ค่อนข้างหนัก เราจึงมีมาตรการลดผลกระทบจากการนำเข้าน้ำมัน อาทิ การใช้แก๊สโซฮอล์ E20 ซึ่งถือเป็นการลดการนำเข้าน้ำมัน และมีภาคขนส่งซึ่งใช้แก๊ส NGV สิ่งเหล่านี้จะช่วยลดปริมาณการนำเข้าน้ำมันดิบได้ส่วนหนึ่ง”

ภาครัฐมีนโยบายจะทำให้พลังงานมีตัวเลือกที่มีความหลากหลาย เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองให้มากขึ้น โดยใช้วัตถุดิบแหล่งพลังงานที่หาได้จากภายในประเทศเป็นหลัก สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยลดผลกระทบด้านการนำเข้าพลังงาน และการดำเนินนโยบายที่ผ่านมาก็พอทำให้มั่นใจได้ว่า แนวนโยบายที่ดำเนินมาในทิศทางดังกล่าวค่อนข้างเหมาะสม

และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันรวมถึงอนาคต การพัฒนาด้านพลังงานของประเทศไทยจะต้องเป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่ความมั่นคง และยั่งยืนด้านพลังงาน

“การพัฒนาด้านพลังงานของประเทศไทยจะต้องเป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่ความมั่นคงและยั่งยืนด้านพลังงาน”

แนวทางการพัฒนาพลังงานอย่างยั่งยืน

สำหรับแนวทางการพัฒนาพลังงานอย่างยั่งยืนนั้น ผอ. สทพ. กล่าวว่าจะมีอยู่ 2 ส่วนหลัก ๆ คือ

1. ราคาต้องสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ไม่เช่นนั้นแล้วก็จะไม่เกิดการพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน อาทิ การตรึงราคาน้ำมันไว้ไม่ปล่อยให้ราคาสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง พลังงานทางเลือกต่าง ๆ เช่น แก๊สโซฮอล ไบโอดีเซล ฯลฯ ก็จะไม่ได้รับการพัฒนาและไม่สามารถเข้ามามีส่วนแบ่งในตลาดพลังงานได้

“นอกจากนั้นแล้วการสะท้อนต้นทุนยังทำให้ผู้ใช้พลังงานเข้าใจสถานการณ์ที่แท้จริง ทำให้เขารู้สึกว่าต้องประหยัดและใช้อย่างรู้คุณค่า ซึ่งการที่ประชาชนใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเท่ากับการเป็นการเตรียมตัวในทุกสถานการณ์อยู่แล้ว ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก็ตามจะไม่ส่งผลกระทบมากนัก”

2. ลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติ ประเทศไทยใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าเป็นหลัก ซึ่งถือว่าไม่มีความมั่นคงหากจะใช้เชื้อเพลิงชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นหลัก จึงต้องมีการกระจายความเสี่ยงโดยต้องใช้เชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าที่มีความหลากหลายมากขึ้น แต่เรื่องของไฟฟ้าไม่สามารถเปลี่ยนระบบการผลิตได้ในเวลาชั่วข้ามคืน เพราะการสร้างโรงไฟฟ้าและระบบการผลิตกระแสไฟฟ้าต้องใช้เม็ดเงินลงทุนค่อนข้างสูง อีกทั้งยังมีการทำสัญญาไว้ในระยะเวลาที่กำหนด จึงต้องรอกันกว่าจะครบกำหนดตามสัญญานั้น ๆ

“การดำเนินการจึงต้องเตรียมความพร้อมไว้ โดยการพัฒนาพลังงานอื่นเพื่อนำมาใช้ทดแทนก๊าซธรรมชาติ ดังนั้น แผนพัฒนาการผลิตไฟฟ้าของประเทศจึงมุ่งลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติลงและกระจายไปที่เชื้อเพลิงอื่น ๆ เพื่อการผลิตไฟฟ้า”

ความหวังพลังงานแห่งอนาคต

ผอ. สนพ.กล่าวว่า เมื่อมองจากพื้นฐานของประเทศไทยจะพบว่าเราเป็นประเทศเกษตรกรรม การนำผลผลิตทางการเกษตรมาผลิตเป็นพลังงานจึงถือเป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับพื้นฐานของเราที่สุด เพราะหากเราพึ่งพาตนเองได้มากเท่าไร เท่ากับว่าเรามีความยั่งยืนทางพลังงานมากขึ้นเท่านั้น ขณะเดียวกันก็ยังมีพลังงานทดแทนอื่น ๆ ที่จะเป็นความหวังพลังงานทดแทนให้แก่ประเทศไทยได้ ได้แก่

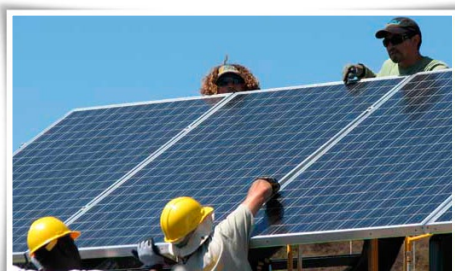
พลังงานชีวมวล คือการนำพืชผลทางการเกษตรรวมไปถึงวัสดุจากการเกษตรที่เหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงาน รวมทั้งยังสามารถทำได้ในลักษณะของการปลูกพืชชีวมวลระบบหมุนเวียนเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ แล้วนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานไฟฟ้า

“ประเทศเราเป็นประเทศที่มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรม ของเหลือใช้ วัสดุพืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นแกลบ ชานอ้อย หรือพวงเศษไม้ที่ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาผลิตพลังงานได้และเหมาะสมกับสังคมไทย”

โซลาร์เซลล์ ในส่วนของพลังงานแสงอาทิตย์ ได้มีการส่งเสริมทั้งที่เป็นโซลาร์รูฟท็อปซึ่งติดตั้งบนหลังคาบ้านและโรงงาน และโซลาร์ชุมชน 1 ชุมชน 1 เมกะวัตต์ รวมทั้งหมด 3,000 เมกะวัตต์

พลังงานจากขยะ พลังงานจากขยะถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจและควรได้รับการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการผลิตไฟฟ้าจากขยะถือเป็นการกำจัดขยะซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ แม้ว่าการผลิตไฟฟ้าจากขยะจะยังอยู่ในช่วงของการศึกษาวิจัย แต่หากโครงการนี้เกิดขึ้นจริงเมื่อไหร่ก็จะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

หญ้าเนเปียร์หรือหญ้าเลี้ยงช้าง เป็นอีกโครงการหนึ่งที่อยู่ในช่วงของการศึกษาวิจัย ซึ่งต้องศึกษาให้ครอบคลุมหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นภูมิประเทศที่เหมาะสม สายพันธุ์ที่เหมาะสม รวมไปถึงต้นทุนการผลิต หญ้าเนเปียร์สามารถนำไปหมักเป็นแก๊ส และนำแก๊สไปเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าได้ ซึ่งภาคเอกชนค่อนข้างมั่นใจในเรื่องของเทคโนโลยี มีการหารือกันว่าเขาพร้อม หากรัฐบาลมีอัตราการผลิตที่จูงใจจากการผลิตไฟฟ้าชีวมวล จากหญ้าเลี้ยงช้าง ภาคเอกชนก็พร้อมที่จะลงทุน

“พื้นที่ปลูกพืชพลังงานอาจจะเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ไม่เหมาะกับการทำเกษตร และเรื่องราคาต้องดูแลเป็นอย่างดี ไม่ใช่จูงใจจนคนเลิกทำนาไปปลูกพืชพลังงานกันหมด”

แต่อย่างไรก็ตามยังต้องให้ความสนใจในประเด็นของการปรับสัดส่วนให้ลงตัว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับการเพาะปลูกพืชที่เป็นอาหารด้วย อาทิ หากพื้นที่ใดเหมาะสมจะปลูกพืชที่เป็นอาหารก็ต้องคงไว้ เพราะหากการปลูกพืชพลังงานมีผลตอบแทนดีกว่า เกษตรกรที่ปลูกพืชเป็นอาหารจะเปลี่ยนมาปลูกพืชพลังงาน จึงต้องกำหนดสัดส่วนให้ดี ไม่เช่นนั้นจะเกิดปัญหาได้ ซึ่งพื้นที่ปลูกพืชพลังงานอาจเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ไม่เหมาะกับการทำเกษตร และเรื่องราคาต้องดูแลเป็นอย่างดี ไม่ใช่จูงใจจนคนเลิกทำนาไปปลูกพืชพลังงานกันหมด จะเกิดปัญหาการขาดแคลนอาหารได้

เตรียมพร้อมพลังงานไทยสู่ AEC

เป็นที่ทราบกันดีว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า จะเข้าสู่การเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AEC) ผอ. สนพ.กล่าวว่า ก่อนจะเป็นเขตการค้าเสรีอาเซียน ทุกประเทศต้องมีการปรับตัวและเตรียมความพร้อมให้ดี เพื่อไม่ให้ได้รับผลกระทบในแง่ลบจากการเปิดเขตการค้าเสรีดังกล่าว

สำหรับประเทศไทย สิ่งหนึ่งที่จะต้องปรับตัว คือ เรื่องราคาพลังงานที่มีการซื้อขายกันภายในประเทศ ต้องปรับให้มีความสอดคล้องกับราคาที่เป็นจริงในระดับสากล เพราะไม่เช่นนั้นแล้วจะเกิดการลักลอบแสวงผลประโยชน์จากส่วนต่างของราคา

“เมื่อเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน ราคาพลังงานต้องเป็นราคาเดียวกัน ไม่เช่นนั้นจะมีการลักลอบนำไปขายในต่างประเทศ หรือแม้กระทั่งยังไม่เป็น AEC ปัจจุบันนี้ทางภาคใต้ก็มีการลักลอบเอาก๊าซของประเทศไทยไปขายหรือไปใช้ในต่างประเทศ หรือแม้แต่ทางชายแดนภาคใต้ที่เราไปซื้อน้ำมันราคาถูกจากมาเลเซียมาใช้ อันนี้ก็พยายามจะสะท้อนให้เห็นราคาที่แท้จริง โดยเฉพาะ LPG และ NGV ที่ต้องปรับตัว” ผอ. สนพ.กล่าว

“ราคาพลังงานที่มีการซื้อขายกันภายในประเทศ ต้องปรับให้มีความสอดคล้องกับราคาที่เป็นจริงในระดับสากล เพราะไม่เช่นนั้นแล้วจะเกิดการลักลอบแสวงผลประโยชน์จากส่วนต่างของราคา”

นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาเรื่องการลงทุนด้านพลังงานในประเทศเพื่อนบ้าน ในส่วนของภาคเอกชน ภาครัฐได้พยายามส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สถานีน้ำมัน แหล่งสำรวจพลังงาน แหล่งสำรวจปิโตรเลียมใหม่ ๆ หรือ แม้แต่การไปลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ ๆ ในต่างประเทศ ที่ลาว พม่า และกัมพูชา ซึ่งได้มีการทำข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาด้านพลังงานของอาเซียน ถือเป็นความร่วมมือกันเพื่อให้พลังงานของอาเซียนมีความมั่นคงและยั่งยืน

“เราเพิ่งทำบันทึกข้อตกลงระหว่าง 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ จีน พม่า ไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนาม เป็นข้อตกลงที่จะจัดตั้งศูนย์รับซื้อขายไฟฟ้าในภูมิภาคนี้ ซึ่งต่อไปข้างหน้าเมื่อ AEC เปิด ศูนย์นี้จะเข้ามามีบทบาทช่วยในการเชื่อมโยงแต่ละประเทศใน AEC เรื่องของพลังงานไฟฟ้า ศูนย์นี้จะป็นศูนย์ประสานงานเวลาประเทศใดอยากซื้อขายเป็นเหมือนตลาดในการซื้อขายไฟฟ้า” ผอ. สนพ.กล่าว

นี่เป็นมุมมองจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนดนโยบายด้านพลังงานที่สำคัญของประเทศ ซึ่ง ผอ. สนพ. ได้ฝากทิ้งท้ายว่า

“พลังงานเป็นเรื่องสำคัญ หากประชาชนรู้จักประหยัด และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เท่ากับเป็นการเตรียมตัวในทุกสถานการณ์ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็จะไม่ส่งผลกระทบมากนัก”

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน
 THE ENERGY REGULATORY COMMISSION OF THAILAND

ศ.กิตติคุณ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ ประธาน กกพ.

“อนาคตพลังงานไทย อนาคตพลังงานอาเซียน”

เรื่องของ “พลังงาน” ถือว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ การบริหารจัดการพลังงานภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงจึงเป็นสิ่งท้าทาย เพราะต้องดำเนินนโยบายต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และต้องเตรียมพร้อมสำหรับการรับมือสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย เพราะไม่เช่นนั้นแล้วอาจเกิดปัญหาด้านพลังงานตามมาได้

อย่างไรก็ตาม การดำเนินกิจกรรมด้านพลังงานจำเป็นต้องมีหน่วยงานกลางเพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงาน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 ภายใต้กรอบนโยบายของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการไฟฟ้าและกิจการก๊าซธรรมชาติของประเทศให้เกิดความมั่นคงและสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน

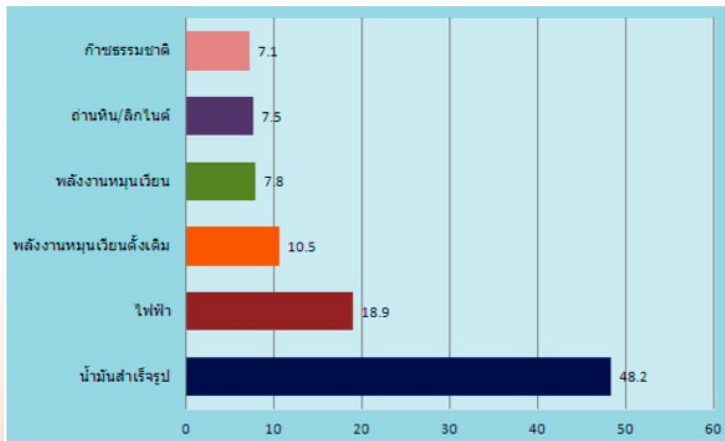
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ ประธานกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ได้ให้สัมภาษณ์กับวารสารนโยบายพลังงานถึงสถานการณ์ด้านพลังงานของประเทศไทย และแนวโน้มนโยบายด้านพลังงานของภาครัฐเกี่ยวกับการจัดหาพลังงาน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต ซึ่งข้อคิดเห็นของท่านน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

จับตาสถานการณ์พลังงานของไทย

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับพลังงานในประเทศไทยว่ามีความสัมพันธ์กับภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจุบันการใช้พลังงานในประเทศยังคงเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ

โดยจากสถิติเดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม 2556 น้ำมันสำเร็จรูปยังคงเป็นพลังงานที่ใช้มากที่สุดคิดเป็น 48.2% รองลงมาคือ ไฟฟ้า 18.9% ซึ่งพลังงานที่ใช้ในประเทศไทยนั้นไม่ได้มาจากแหล่งพลังงานภายในประเทศทั้งหมด เมื่อไม่เพียงพอจึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งถือว่าประเทศไทยเป็นผู้นำเข้าน้ำมันมากกว่าส่งออก ดังนั้นผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงมาจากเรื่องน้ำมันเป็นสำคัญ

สัดส่วนการใช้พลังงานของประเทศไทย

ด้วยเหตุนี้เองประเทศไทยจึงได้ส่งเสริมให้ใช้พลังงานทดแทนอื่น ๆ เช่น น้ำมันประเภท E 85 หรือ E 100 ฯลฯ เพราะอนาคตเมื่อน้ำมันที่เกิดจากฟอสซิลมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ หากมีพลังงานอื่นทดแทนได้ไม่ว่าจะเป็นไบโอดีเซลหรือไบโอเอทานอลจะทำให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้และไม่ต้องแบกรับภาระเรื่องราคาพลังงานมากจนเกินไป

นอกจากนี้รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมให้ใช้พลังงานทดแทนในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนติดตั้งโซลาร์เซลล์ รวมถึงส่งเสริมให้ติดตั้งโซลาร์เซลล์ในชนบทที่ห่างไกลและในพื้นที่ซึ่งยังไม่มีไฟฟ้าใช้ โดย กกพ.ได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ในการออกระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำกับดูแลขั้นตอนการคัดเลือกเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายระยะยาว ปี 2564 ที่ 3,000 เมกะวัตต์ แบ่งเป็น โซลาร์ฟาร์ม (Solar Farm) 1,400 เมกะวัตต์ โซลาร์รูฟท็อป (Solar Rooftop) 800 เมกะวัตต์ และเซลล์แสงอาทิตย์ชุมชน (Solar Community) 800 เมกะวัตต์

ปัจจุบันการใช้พลังงานทดแทนของประเทศอยู่ที่ประมาณ 11% และตั้งเป้าว่าในปี 2560 จะขยายตัว 17-18% เพื่อให้การใช้พลังงานทดแทนไปสู่เป้าหมายในปี 2564 ที่ 25%

ทิศทาง การขับเคลื่อนพลังงานของประเทศ

การวางแผนและกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนด้านพลังงานของประเทศนั้น ประธาน กกพ.กล่าวว่าภาครัฐได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เรียกว่า **Country Strategy** ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (Growth and Competitiveness) เพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง ซึ่งมีเป้าหมายให้เศรษฐกิจขยายตัวและคนไทยมีรายได้ต่อหัวมากขึ้น
2. ยุทธศาสตร์สร้างโอกาสบนความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในสังคม (Inclusive Growth) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
3. ยุทธศาสตร์การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) มีเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

กทพ.กับการเตรียมความพร้อมด้านพลังงาน

สำหรับการเพิ่มขีดความสามารถการพัฒนากิจการพลังงานของประเทศไทย ประธาน กทพ.กล่าวว่า กทพ.ได้ตระหนักใน 3 ด้านสำคัญ คือ

ด้านเศรษฐกิจ การกำกับดูแลจะก่อให้เกิดการแข่งขันและการประกอบกิจการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ประเทศมีขีดความสามารถแข่งขันในระดับสากล รวมทั้งส่งผลให้ผู้บริโภคพลังงานได้รับความเป็นธรรมทั้งในด้านราคาพลังงานและมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ

ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การกำกับดูแลจะส่งเสริมให้การประกอบกิจการพลังงานมีมาตรฐานความปลอดภัยทางวิศวกรรมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการและตรวจสอบการดำเนินงานด้านพลังงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการกำกับกิจการพลังงานเป็นไปด้วยความโปร่งใสให้ความคุ้มครองผู้ใช้พลังงานและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการพลังงาน

ทั้งนี้ การพัฒนากิจการพลังงานของประเทศไทยด้านมาตรฐานทางวิศวกรรมความปลอดภัย กทพ.ได้เตรียมความพร้อมในการกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินมาตรฐานคุณภาพบริการ มาตรฐานทางวิศวกรรม และความปลอดภัยในกิจการพลังงานในภาคเอกชน อีกทั้งยังได้พัฒนาคู่มือการตรวจติดตามสถานประกอบกิจการพลังงานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานทางวิศวกรรมและความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ สมรรถนะและประสิทธิภาพกิจการ รวมทั้งติดตั้งระบบการรายงานผลการตรวจวัดระดับการปล่อยมลพิษแบบออนไลน์ (Continuous Emission Monitoring System : CEMS) จากโรงไฟฟ้าเข้ากับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน กทพ. เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการพลังงาน

“วิธีการคำนวณอัตราค่าไฟใหม่จะมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาระบบโครงข่ายโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น Smart Grid ฯลฯ เนื่องจากโครงสร้างค่าไฟใหม่จะเป็นตัวกำหนดต้นทุนที่แท้จริงสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตแต่ละราย”

นอกจากนั้น กกพ.ยังมีการเตรียมความพร้อมระหว่างภาครัฐในการจัดกลไกสร้างเครือข่ายการพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานที่จะมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพมาตรฐานวิศวกรรมและความปลอดภัยของกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ อาทิ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือในแนวทางการให้อนุญาตตั้งโรงงานร่วมกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม นอกเหนือจากการ Post-Audit เรื่องประสิทธิภาพแล้ว กกพ.ยังได้เตรียมการด้าน Smart Grid และ Smart Metering ในอนาคต โดยการศึกษารูปแบบการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวจากประเทศต่าง ๆ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี เยอรมนี ฯลฯ ซึ่งที่ผ่านมา กกพ.ได้ดำเนินโครงการ 2 โครงการที่เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินการเรื่อง Smart Grid ต่อไป คือ การศึกษาทบทวนโครงสร้างอัตราค่าไฟ และโครงการ Network and System Operation Regulation (NSOR)

ทั้งนี้ โครงสร้างค่าไฟในปัจจุบันจะคำนวณจากการลงทุนของการไฟฟ้า อาทิ การสร้างโรงไฟฟ้า ระบบส่งระบบจำหน่าย และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นค่าพลังงานที่ขึ้นอยู่กับราคาค่าเชื้อเพลิง อัตราเงินเฟ้อ และอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งในโครงการทบทวนโครงสร้างอัตราค่าไฟจะดูทั้งอัตราค่าบริการในส่วนการผลิตและในส่วนระบบโครงข่าย ผลที่คาดว่าจะได้รับคือ วิธีการคำนวณอัตราค่าไฟใหม่จะมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาระบบโครงข่ายโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น Smart Grid ฯลฯ เนื่องจากโครงสร้างค่าไฟใหม่จะเป็นตัวกำหนดต้นทุนที่แท้จริงสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตแต่ละราย โดยรายได้ในส่วนของระบบโครงข่ายจะถูกแยกออกจากการใช้พลังงาน ทำให้ผู้ประกอบการเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินงานที่จะผลิตไฟฟ้าเพื่อขายให้ได้มาก ๆ เพื่อเพิ่มรายได้ และยังสามารถกำหนดเป้าหมายความมีประสิทธิภาพสำหรับผู้ให้บริการระบบโครงข่ายในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้

ส่วนการกำกับค่าไฟจะดำเนินการแบบ Revenue Cap ในส่วนของ Network Tariff จะส่งเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการตามเป้าหมาย โดยที่ Smart Grid จะเป็นโครงสร้างสนับสนุนที่สำคัญ และโครงการ NSOR จะเป็นโครงการที่สร้างให้เกิดการกำกับดูแลที่ดี โดยจะมีการกำหนด System Code ที่จะสนับสนุนให้มีการนำเอาเทคโนโลยีด้าน Smart Grid เข้ามาใช้ ซึ่งที่ผ่านมาผู้ประกอบการต่างให้ความร่วมมือดีและอยากพัฒนาระบบโครงข่ายของตนเอง กกพ.เชื่อว่าแนวทางการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลต่าง ๆ เหล่านี้ จะสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาระบบ Smart Grid อย่างเป็นรูปธรรม

พลังงานไทย-พลังงานอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) จะเป็นเขตเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลก ครอบคลุม 2 มหาสมุทร โดยหากวิเคราะห์จากจุดที่ตั้งทางภูมิศาสตร์แล้ว ประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นประตูการค้าหลักเชื่อมโยงประเทศในกลุ่มอาเซียน และกลุ่มบิมสเทค (The Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation : BIMSTEC) ทำให้ไทยสามารถเป็นตลาดพลังงานกลางของภูมิภาคได้ในอนาคต

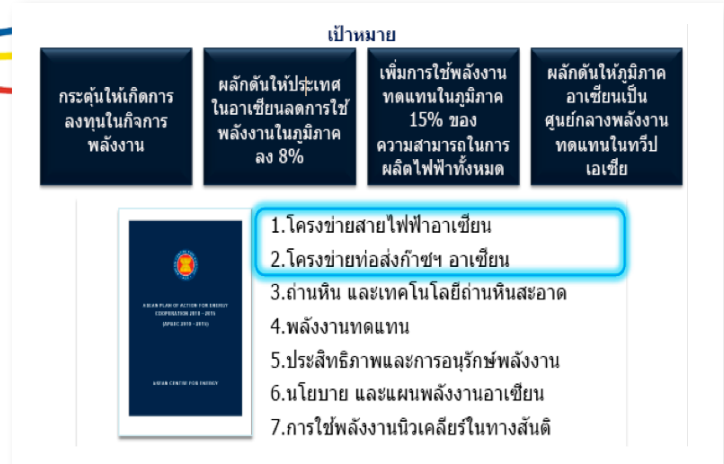
“เมื่อไหร่ก็ตามที่เข้าสู่ AEC ตลาดจะเปิด จะเป็นโอกาสของเรา รวมทั้งเป็นโอกาสของหลาย ๆ ประเทศด้วย ดังนั้นเราต้องดูว่าในเรื่องกลไกการดำเนินงานมีความเป็นสากลหรือไม่ คนอื่นจะมาซื้อเรา เราก็ต้องขายให้เขาได้ มีราคาที่เหมาะสมสะท้อนจากความเป็นจริง” ประธาน กกพ.กล่าว

ทั้งนี้ ตาม Blueprint ของ AEC จะเน้นความร่วมมือในด้าน ASEAN Power Grid และ Trans ASEAN Gas Pipeline ซึ่งจะทำให้ประเทศสมาชิกต่าง ๆ มีความร่วมมือกันด้านพลังงาน สร้างความมั่นคง และความได้เปรียบในการแข่งขันของภูมิภาคร่วมกัน

สำหรับการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กกพ.ให้ความสำคัญต่อการเตรียมพร้อม สร้างความตระหนักรู้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย ในกิจการพลังงาน และผลักดันการดำเนินงานตามพันธกรณีของสมาชิกอาเซียน โดย กกพ.ได้ดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานความร่วมมือ ASEAN Energy Regulators' Network (AERN) ระหว่างกลุ่มประเทศ ASEAN เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในเชิงการกำกับกิจการพลังงานและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น The ASEAN Power Grid (APG) และ The Trans ASEAN Gas Pipeline (TAGP) ฯลฯ ซึ่งจะเป็นโยบายขั้นต่อประเทศไทยในเชิงข้อได้เปรียบด้านเศรษฐศาสตร์ต่อระบบการผลิตและการจ่ายกระแสไฟฟ้า ตลอดจนสร้างความเชื่อถือได้และความปลอดภัยในระบบจ่ายไฟฟ้าของประเทศ พร้อมกันนี้ยังเป็นการส่งเสริมความร่วมมือและสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกด้วย

โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556 กกพ.ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาเชิงวิชาการประจำปี 2556 ในหัวข้อ “Interconnectivity and Cross-Border Trade” เพื่อมุ่งผลักดันความร่วมมือกำกับกิจการพลังงานอาเซียน และร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการพลังงานสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558

“การใช้พลังงานอย่างประหยัดในที่นี้จะต้องดูด้วยว่าเราใช้พลังงานแล้วทำให้เกิด GDP เป็นสัดส่วนเท่าไร ถ้าใช้พลังงานน้อยลงแต่ทำให้ GDP สูงขึ้นก็ถือว่ามีการบริหารจัดการใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด”

พร้อมรับมือสถานการณ์พลังงานในอนาคต

การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนา
กิจการพลังงานของประเทศไทย นอกจากแนวทาง
ข้างต้นที่ กกพ.ได้ให้ความสำคัญแล้ว ทำอย่างไร
จึงจะทำให้เกิดการใช้พลังงานอย่างประหยัด ซึ่ง
การใช้พลังงานอย่างประหยัดในที่นี้จะต้องดูด้วย
ว่าเราใช้พลังงานแล้วทำให้เกิด GDP เป็นสัดส่วน
เท่าไร ถ้าใช้พลังงานน้อยลงแต่ทำให้ GDP สูง
ขึ้นก็ถือว่ามีการบริหารจัดการใช้พลังงานได้อย่าง
มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยที่ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
ไม่ถูกใช้มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น

ส่วนการเตรียมความพร้อมในส่วนของภาค
ประชาชนซึ่งเป็นผู้ใช้พลังงานก็ต้องเรียนรู้การใช้
พลังงานอย่างประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ถ้าเราสามารถเรียนรู้การใช้ได้อย่างประหยัดก็เป็น
ผลดีต่อเรา

“พลังงานในโลกมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
ในการวางแผนของภาครัฐก็ดี ของภาคเอกชน
ก็ดี หรือของปัจเจกบุคคลก็ดี ต้องเรียนรู้ที่จะนำ
พลังงานมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็น
ผลประโยชน์ต่อตัวเรา เป็นผลประโยชน์ต่อองค์กร
และในที่สุดก็จะเป็นผลประโยชน์ต่อประเทศใน
ภาพรวมด้วย” ประธาน กกพ.กล่าวทิ้งท้าย

สุนชัย คำคุณเศรษฐ์ ผู้ว่าการ กฟผ.

จัดหาพลังงานเพิ่มความมั่นคงไฟฟ้าของประเทศ

พลังงานไฟฟ้ามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเทศ เพราะเป็นพลังสำคัญในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการทางเศรษฐกิจ และยังสร้างความเป็นอยู่ที่ดี ส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน แต่อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินไปในปัจจุบันส่งผลให้ความต้องการใช้ไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการ มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากการจัดหาพลังงานไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อความต้องการอาจส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ รวมถึงมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วย

วาระนโยบายพลังงานได้รับเกียรติจาก **นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์ ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)** ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมด้านการจัดหาพลังงานไฟฟ้าสำหรับประเทศไทย เพื่อให้ไฟฟ้ามีความมั่นคงและยั่งยืน

ภาพรวมสถานการณ์พลังงาน ปี 2556 และแนวโน้มปี 2557

นายสุนชัย คำคุณเศรษฐ์ ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กล่าวถึงภาพรวมสถานการณ์พลังงานของไทย ในปี 2556 ว่า ความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุด (Peak) สุทธิของระบบ กฟผ. เท่ากับ 26,598.1 เมกะวัตต์ ที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 477 เมกะวัตต์ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 ในส่วนของความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าสุทธิของระบบ กฟผ. เท่ากับ 173,362 ล้านหน่วย เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เล็กน้อย จำนวน 157 ล้านหน่วย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1

ด้านกำลังผลิตไฟฟ้าของระบบ กฟผ. ณ วันที่ 1 มกราคม 2557 เท่ากับ 32,629 เมกะวัตต์ แบ่งตามประเภทโรงไฟฟ้าได้ดังนี้

พลังความร้อนรวม 18,808 เมกะวัตต์ ร้อยละ 57.6
พลังความร้อน 7,538 เมกะวัตต์ ร้อยละ 23.1
พลังงานหมุนเวียน 5,859 เมกะวัตต์ ร้อยละ 18.0
กังหันแก๊ส เครื่องยนต์ดีเซล 124 เมกะวัตต์ ร้อยละ 0.4
สายส่งเชื่อมโยงไทย-มาเลเซีย 300 เมกะวัตต์ ร้อยละ 0.9
รวม 32,629 เมกะวัตต์

โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการใช้ไฟฟ้าของปี 2556 มาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ภูมิอากาศ การบริหารจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า (DSM) การรณรงค์ร่วมใจลดใช้ไฟฟ้า และโครงการอนุรักษ์พลังงาน

โดยเฉพาะในช่วงกลางเดือนเมษายน 2556 มีการหยุดส่งก๊าซธรรมชาติจากประเทศเมียนมาร์ เพื่อซ่อมบำรุงแท่นการผลิตก๊าซฯ ซึ่งส่งผลให้กำลังผลิตไฟฟ้าบางส่วนที่ใช้ก๊าซธรรมชาติไม่สามารถเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าได้ รัฐบาลได้มีการรณรงค์ลดการใช้ไฟฟ้า โดยขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างความตระหนักแก่ประชาชน รวมถึงภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม ช่วยกันลดการใช้ไฟฟ้าในช่วงเวลา 13.00-15.00 น. ส่งผลให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดในช่วงดังกล่าวลดลง

ส่วนในปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สศช. คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยจะขยายตัวร้อยละ 4.0-5.0 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการปรับตัวดีขึ้นของเศรษฐกิจโลก การดำเนินการตามแผนการลงทุนของภาครัฐทั้งในด้านการลงทุนภายใต้แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และแผนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งราคาน้ำมันและเงินเฟ้อซึ่งอยู่ในระดับต่ำเอื้ออำนวยต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ คาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าจะขยายตัวร้อยละ 7 การบริโภคภาคครัวเรือนและการลงทุนรวมขยายตัวร้อยละ 2.7 และร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

ในส่วนของการต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุด
ในระบบ กฟผ. คาดการณ์ว่าจะเท่ากับ 28,314
เมกะวัตต์ เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จำนวน 1,716
เมกะวัตต์ โดยในปี 2557 จะมีโรงไฟฟ้าใหม่ขนาด
ใหญ่เข้ามาจ่ายไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอีก 3,330 เมกะวัตต์
ประกอบด้วยโรงไฟฟ้ากังหันก๊าซ 4 ขนาดกำลัง
ผลิต 769 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 2 กำลัง
ผลิต 782 เมกะวัตต์ บริษัทกัลฟ์ เจพี เอ็นเอส
ชุดที่ 1-2 ขนาดกำลังผลิต 2 x 800 เมกะวัตต์ และ
SPP (Co-Gen) 180 เมกะวัตต์ ดังนั้น คาดการณ์
ความต้องการใช้ไฟฟ้าในปี 2557 อยู่ที่ประมาณ
28,000 เมกะวัตต์

อย่างไรก็ตาม จากปัญหาสถานการณ์
ทางการเมืองคาดว่าเศรษฐกิจไทยอาจจะขยาย
ตัวได้เพียงร้อยละ 2

ปัจจัยท้าทายความมั่นคงด้านพลังงาน

ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับประเด็นท้าทาย
ด้านความมั่นคงทางพลังงานจากหลายปัจจัย ผู้ว่าการ กฟผ.
กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงด้านพลังงานของไทยเกิด
จากอุปสงค์ทางพลังงานของไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วง

ทศวรรษที่ผ่านมาไทยมีอัตรา
การใช้พลังงานเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น
โดยปัจจุบันความต้องการใช้ไฟฟ้า
ของประเทศได้เพิ่มขึ้นสูงกว่า
การเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้น
เพื่อให้ไทยมีการจัดหาพลังงาน
ไฟฟ้าให้สอดคล้องกับความต้องการ
ใช้ไฟฟ้าในอนาคต คณะกรรมการ
นโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.)
จึงได้อนุมัติแผนพัฒนากำลังผลิต
ไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ.
2553-2573 (PDP 2010) ฉบับ
ปรับปรุง ครั้งที่ 3 โดยกำหนด
ให้เพิ่มกำลังผลิตไฟฟ้ารวมใน

ระยะ 20 ปี จากกำลังการผลิตปัจจุบันที่ประมาณ 32,000 เมกะวัตต์ เป็น 70,683 เมกะวัตต์ ในปี 2573 และอยู่ในระหว่าง
การปรับปรุงแผน PDP ฉบับใหม่ โดยจะเพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนให้มากขึ้น รวมทั้งลดการใช้
ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง เพิ่มกำลังผลิตจากโรงไฟฟ้าถ่านหินสะอาด

“ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาไทยมีอัตราการใช้พลังงานเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น โดยปัจจุบันความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศได้เพิ่มขึ้นสูงกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ”

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ไทยซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มจากร้อยละ 15 เป็นร้อยละ 20 ของกำลังการผลิตรวมทั้งหมด หรือประมาณ 20,000 เมกะวัตต์ เนื่องจากไทยต้องเลื่อนกำหนดการเข้าระบบโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทำให้ไทยต้องพึ่งพาไฟฟ้าจากต่างประเทศมากขึ้น

“แม้ปัจจุบันจะยังไม่มีปัญหาเรื่องการจัดหาก๊าซธรรมชาติแต่ในอนาคตไทยอาจต้องเผชิญความเสี่ยงจากปริมาณก๊าซสำรองในอ่าวไทย ซึ่งร้อยละ 70 นำมาใช้ผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะกระทรวงพลังงานได้ออกแถลงข่าวเป็นระยะเกี่ยวกับความกังวลที่ในอีก 15-20 ปีข้างหน้าก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยอาจจะหมด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการผลิตไฟฟ้าโดยรวมของประเทศ นอกจากนี้ ราคาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งต่างประเทศอาจมีแนวโน้มสูงขึ้น ปัจจุบันราคาสูงกว่าก๊าซจากอ่าวไทยร้อยละ 40 และความเป็นไปได้ในการยุติการต่อสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติจากแหล่งก๊าซในเมียนมาร์ ซึ่งจะหมดลงในปี 2573 ก็จะเป็นปัญหาสำคัญสำหรับไทยในการผลิตไฟฟ้าให้ได้ต้นทุนต่ำสำหรับภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจในอนาคต”
ผู้ว่าการ กฟผ.กล่าว

นอกจากนี้ยังมีประเด็นโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไทยได้ให้ความสำคัญต่อการรักษาสິงแวดล้อมควบคู่ไปกับความมั่นคงทางพลังงาน โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้ระบุชัดเจนว่า ไทยต้องปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขณะที่ต้องพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนในสังคมไทยด้วย รัฐบาลมีนโยบายลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงาน โดยแผนอนุรักษ์พลังงาน 20 ปี (ปี 2554-2573) ตั้งเป้าหมายลดระดับการใช้พลังงานต่อผลผลิตลงร้อยละ 25 และรัฐบาลยังได้ตั้งเป้าหมายสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 25 ของการใช้พลังงานทั้งหมด ทั้งนี้ เชื่อว่าพลังงานทดแทนจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบรรเทาวิกฤตราคาพลังงาน ลดภาวะโลกร้อน รวมทั้งสร้างความมั่นคงด้านพลังงานให้แก่ประเทศได้

ส่วนการกระจายความเสี่ยงทางพลังงานได้มีการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการลงทุนด้านพลังงานทดแทนและพลังงานสะอาดอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อใช้เป็นแหล่งผลิตพลังงานทดแทนน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ การกระจายความเสี่ยงด้านพลังงานเป็นประเด็นท้าทายประการสุดท้ายสำหรับนโยบายของประเทศไทย ซึ่งมีศักยภาพสูงในการนำพืชพลังงานและพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ แต่ปัจจุบันการใช้พลังงานทดแทนยัง不多เท่าที่ควร เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง หากพัฒนาให้มีต้นทุนถูกลงและมีประสิทธิภาพมากขึ้นจะสามารถลดการใช้เชื้อเพลิงจากฟอสซิลได้ ทั้งยังเป็นการกระจายเชื้อเพลิงเพื่อผลิตพลังงาน โดยไม่ต้องพึ่งพาพลังงานใดพลังงานหนึ่งมากเกินไป

“ปัจจุบันการใช้พลังงานทดแทนยังไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง หากพัฒนาให้มีต้นทุนถูกลง และมีประสิทธิภาพมากขึ้นจะสามารถลดการใช้เชื้อเพลิงจากฟอสซิลได้”

สนับสนุนนโยบายพลังงานของไทย

ในช่วงที่ผ่านมา กระทรวงพลังงานมีแนวนโยบายด้านพลังงานในหลายเรื่อง ผู้ว่าการ กฟผ.กล่าวว่า กฟผ.ได้ดำเนินงานเพื่อสนับสนุนนโยบายพลังงานของไทยในหลายโครงการ อาทิ **การพัฒนาวิสาหกิจพลังงานทดแทนในชุมชน** การผลิตพลังงานจากหญ้าเนเปียร์เป็นโครงการที่สนองตอบยุทธศาสตร์ประเทศในทุก ๆ ด้าน โดยก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านพลังงานมากขึ้น เป็นการพัฒนาพลังงานทดแทนและลดความเหลื่อมล้ำ เพราะจะทำให้ประชาชนในภูมิภาคมีรายได้เพิ่มขึ้น เกษตรกรได้ประโยชน์จากการปลูกและขายหญ้าในราคาประกัน ทำให้มีรายได้ที่แน่นอน ให้ผลตอบแทนในการลงทุนที่ดีกว่าพืชเศรษฐกิจหลายชนิด

กฟผ.เองมีงานวิจัยพัฒนาพลังงานทดแทนอยู่หลายเรื่อง อาทิ การผลิตก๊าซชีวภาพจากหญ้าเนเปียร์ โครงการกังหันลมบนเนิน โครงการพลังงานแสงอาทิตย์ใช้เซลล์แสงอาทิตย์รูปแบบใหม่ ๆ โดยมุ่งหวังให้เป็นโครงการต้นแบบและสนับสนุนการผลิตอุปกรณ์ได้เองในประเทศ

ปรับทิศทางพลังงานเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

จากการประเมินภาพรวมเศรษฐกิจในอาเซียนผู้ว่าการ กฟผ.กล่าวว่า จะเติบโตเกือบ 3 เท่าในปี 2578 จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นกว่า 25% ในขณะที่ความต้องการใช้พลังงานจะเพิ่มขึ้นสูงกว่า 80% โดยความต้องการใช้เชื้อเพลิงถ่านหินจะเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าตัว และสัดส่วนถ่านหินสำหรับการผลิตไฟฟ้าจะเพิ่มสัดส่วนขึ้นจาก 30% ในปัจจุบัน เป็น 50% อาเซียนจะกลายเป็นผู้นำเข้าน้ำมันรายใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากจีน อินเดีย และอียู โดยปริมาณการนำเข้าจะเพิ่มจาก 1.9 ล้านบาร์เรลต่อวัน เป็น 5 ล้านบาร์เรลต่อวัน ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงด้านน้ำมันและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น โดยไทยกับอินโดนีเซียจะเป็นประเทศที่มีการใช้จ่ายค่าน้ำมันมากที่สุด โดยเพิ่มขึ้น 3 เท่า ไปอยู่ที่ระดับเกือบ 7 หมื่นล้านดอลลาร์

“ภายในปี 2578 ความต้องการพลังงานของประเทศอาเซียนจะมากขึ้นเรื่อย ๆ และในอีก 20 ปี ข้างหน้า จะต้องพึ่งพาการนำเข้าเชื้อเพลิงมากขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดในการหาแหล่งพลังงานในอนาคต” ผู้ว่าการ กฟผ.กล่าว

ผู้ว่าการ กฟผ.กล่าวต่อว่า เชื้อเพลิงถ่านหินจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดอนาคตพลังงานของไทย เพราะปริมาณสำรองถ่านหินมีจำนวนมากและราคาต่ำ แต่การนำถ่านหินมาใช้ผลิตไฟฟ้าจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัย ซึ่งคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ในระยะยาว หากไทยไม่ดำเนินนโยบายเพิ่มการใช้ถ่านหินด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและแผนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะกลายเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงพลังงานมากที่สุดในอาเซียน ซึ่งจะต้องเร่งทำความเข้าใจกับประชาชน ปัจจุบันอินโดนีเซียส่งออกถ่านหินเข้ามาไทยในปริมาณมาก แต่อนาคตอินโดนีเซียเองจะหันมาใช้ถ่านหินผลิตไฟฟ้าในประเทศมากขึ้น ส่งออกน้อยลง เงื่อนไขนี้จะบีบให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและวางแผนให้รอบคอบว่าจะทำอย่างไร

“หากไทยไม่ดำเนินนโยบายเพิ่มการใช้ถ่านหินด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและแผนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะกลายเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคงพลังงานมากที่สุดในอาเซียน”

เชื่อมโยงพลังงานในอาเซียน

การจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงพลังงานในภูมิภาค ผู้ว่าการ กฟผ. กล่าวว่า ที่ผ่านมามีไทยและอาเซียนมีความร่วมมือกันในหลายโครงการ อาทิ การเชื่อมโยงพลังงานในอาเซียนและการรับซื้อไฟฟ้าเพื่อนบ้าน (ASEAN Power Grid, APG) ประเทศสมาชิก ASEAN โดยเฉพาะในกลุ่ม GMS (Greater Mekong Subregion) หรืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด มีการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน รวมถึงการดำเนินงานในประเทศต่าง ๆ และการซื้อขายไฟฟ้าแบบทวิภาคี ทั้งนี้ยังมีทรัพยากรน้ำและถ่านหินปริมาณมากซึ่งสามารถพัฒนาเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ ประกอบกับสภาพทางภูมิศาสตร์ที่อยู่บนแผ่นดินเดียวกัน ไม่เป็นเกาะ ทำให้การเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าสามารถทำได้ง่าย

นอกจากนั้น ยังมีโครงการระบบส่งไฟฟ้าเพื่อรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ระบบส่งไฟฟ้าเป็นส่วนสำคัญในการเชื่อมโยงโครงข่ายระบบไฟฟ้าระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนในอนาคต เพื่อรองรับ AEC และแนวทางการพัฒนาศักยภาพระบบส่งไฟฟ้าของประเทศไทย เพื่อให้สามารถรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ AEC ในปี 2558

เพิ่มความมั่นคงระบบไฟฟ้าของประเทศ

เพื่อให้มีกำลังผลิตไฟฟ้าพอเพียงในอนาคต ผู้ว่าการ กฟผ.กล่าวว่า เพื่อให้เกิดความมั่นคงในระบบไฟฟ้า โดยเฉพาะภาคใต้ให้สามารถพึ่งตนเองได้ และมีกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองที่เหมาะสม จะมีโครงการโรงไฟฟ้าที่จะเข้าสู่ระบบในอนาคต ได้แก่ โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 2 โรงไฟฟ้าใหม่ทดแทนโรงไฟฟ้าชนอมเดิม นอกจากนี้ กฟผ.มีโครงการในอนาคต ได้แก่ โครงการโรงไฟฟ้าเทคโนโลยีถ่านหินสะอาดกระบี่ เครื่องที่ 1 เป็นโครงการโรงไฟฟ้าเทคโนโลยีถ่านหินสะอาดแห่งแรกของ กฟผ.ที่ใช้ถ่านหินนำเข้าเป็นเชื้อเพลิง ขนาดกำลังผลิตประมาณ 800 เมกะวัตต์ มีกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบในปี 2562 ซึ่งเป็นโครงการที่รองรับความต้องการไฟฟ้าในภาคใต้ ปัจจุบัน กฟผ.อยู่ระหว่างการจ้างที่ปรึกษาจัดทำประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเส้นทางลำเลียงถ่านหินจากบ้านคลองร้วเข้าสู่โรงไฟฟ้า นอกจากนี้ กฟผ.ต้องเร่งสร้างความเข้าใจและการยอมรับของชุมชนควบคู่กันไปด้วย

นอกจากการจัดหากำลังผลิตไฟฟ้าให้เพียงพอในพื้นที่ภาคใต้แล้ว กฟผ.ยังได้มีแผนการดำเนินการตามมาตรการป้องกันปัญหาไฟฟ้าดับระยะยาวในด้านการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้าด้วย ได้แก่ โครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันตกและภาคใต้ เพื่อเสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้า (จอมบึง-บางสะพาน 2-สุราษฎร์ธานี 2-ภูเก็ต 3) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) แล้วเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2557 ในวงเงินลงทุนรวม 63,200 ล้านบาท

ส่วนความมั่นคงของระบบไฟฟ้าภาคกลาง กรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นจุดที่มีความเสี่ยงและมีความสำคัญของประเทศ ต้องป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้าดับ ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเพิ่มระดับความมั่นคงของระบบไฟฟ้าในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากมีความต้องการไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเขตนครหลวงตอนล่างซึ่งรับไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าพระนครใต้ ชุดที่ 2-3 และโรงไฟฟ้าบางปะกง ชุดที่ 5 ทำให้บริเวณดังกล่าวมีโอกาสเสี่ยงจะเกิดไฟฟ้าดับเป็นบริเวณกว้างได้ หากหม้อแปลงที่สถานีไฟฟ้าแรงสูงอ่อนนุชหรือหม้อแปลงที่สถานีไฟฟ้าแรงสูงบางกอกน้อย

เกิดปัญหา รวมทั้งสายส่ง 230 เควี บางพลี-เทพารักษ์ ไม่รองรับ N-1 หรือขาดกำลังผลิตกรณีเกิดการหยุดเดินเครื่องของโรงไฟฟ้าโรงใดโรงหนึ่ง จึงจำเป็นต้องมีโรงไฟฟ้าใหม่เข้าระบบทดแทนโรงไฟฟ้าที่ถูกปลดออกไปแล้วทั้งสองจุดในปี 2562 ได้แก่ โรงไฟฟ้าพระนครใต้ (ทดแทน) ชุดที่ 1 กำลังผลิต 1,100 เมกะวัตต์ และโรงไฟฟ้าบางปะกง (ทดแทน) ชุดที่ 1 กำลังผลิต 1,100 เมกะวัตต์

ในส่วนของความมั่นคงของระบบไฟฟ้า จากเหตุการณ์ไฟฟ้าดับในภาคใต้ 14 จังหวัด เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2556 นั้น ต่อมาเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2556 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานให้ กฟผ.ดำเนินการตามมาตรการป้องกันปัญหาในระยะยาว คือ วางแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าในภาคใต้ให้มีกำลังผลิตไฟฟ้าและกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองที่เพียงพอ เพื่อให้ระบบไฟฟ้าในภาคใต้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยให้ กฟผ.เร่งดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาระบบส่งไฟฟ้า 500 เควี หรือ 230 เควี เพื่อเสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้าในภาคใต้จากบริเวณภาคกลางไปยังจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดสงขลา เพื่อให้ระบบไฟฟ้ามีความสามารถส่งกำลังไฟฟ้าจากภาคกลางไปยังภาคใต้ได้เพิ่มมากขึ้นในอนาคต และให้ทบทุนภาพรวมการวางแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าและระบบส่งไฟฟ้า โดยให้ความสำคัญกับความมั่นคงของระบบไฟฟ้าทั่วประเทศ พิจารณาเพิ่มระดับความมั่นคงในจุดที่มีความเสี่ยงและมีความสำคัญต่อประเทศ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดไฟฟ้าดับเป็นบริเวณกว้างในอนาคต

ความมั่นคงทางพลังงานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ กฟผ.ต้องดำเนินการและเสริมสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นกับระบบไฟฟ้าของไทย เพื่อให้การขับเคลื่อนประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

พญungskิต์ ชาติสุทธิผล ประธานสภาอุตสาหกรรม

จัดการพลังงานอย่างเป็นระบบ เพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน

ปี 2556 เป็นปีที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัจจัยอ่อนไหวหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการส่งออกของประเทศ ทั้งจากการที่เศรษฐกิจของหลายประเทศในยุโรปยังไม่ฟื้นตัว ค่าเงินบาทที่ไม่มีเสถียรภาพ ปัจจัยทางการเมือง รวมถึงปัจจัยทางพลังงาน ล้วนส่งผลให้การค้า การส่งออก ในปี 2556 ยังอยู่ในภาวะตึงตัว

นายพญungskิต์ ชาติสุทธิผล ประธานสภาอุตสาหกรรม ได้ให้เกียรติแก่วารสารนโยบายพลังงานสัมภาษณ์ถึงทิศทางการค้า การส่งออก รวมถึงปัจจัยอ่อนไหวที่จะส่งผลต่อการค้าการลงทุนในปี 2557 นี้

หลากปัจจัยท้าทายเศรษฐกิจไทย

นายพญungskิต์ ชาติสุทธิผล ประธานสภาอุตสาหกรรม ให้ข้อมูลภาพรวมของเศรษฐกิจในปี 2556 ว่าเป็นปีที่เศรษฐกิจโลกไม่ดีและเป็นปีที่ท้าทายมากสำหรับต่างประเทศ รวมถึงประเทศไทยเองก็ยังมีปัญหา ทั้งค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2555 ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออก เพราะเศรษฐกิจไทยพึ่งพาการส่งออกค่อนข้างสูง ทำให้เกิดอาการชว่นเซไประยะหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายนก็สามารถกลับมาเกาะกลุ่มอยู่ในระดับเดียวกับภูมิภาคได้

ขณะเดียวกันยังมีปัญหาความวิตกกังวลเรื่องของการสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนเมษายน-พฤษภาคม ที่กังวลว่าจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจ และความกังวลยังดำเนินเรื่อยมาทำให้การส่งออกไม่ค่อยดี ขณะเดียวกันเศรษฐกิจของประเทศอื่นก็ไม่ดีด้วย โดยสรุปแล้วปี 2556 การส่งออกเติบโตจากปี 2555 ไม่ถึง 2% ซึ่งปัจจัยของปี 2556 มาจากเรื่องสถานการณ์ทางการเมือง รวมทั้งกำลังซื้อที่อ่อนแรงลงก็มีผลต่อบรรยากาศภายในประเทศ แต่ในหลักการแล้วหากจะกระตุ้นเศรษฐกิจ ภาครัฐต้องเป็นแกนหลักในการลงทุนเพื่อให้เกิดความคึกคักทางเศรษฐกิจ ซึ่งการลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้มีผลตอบแทนในระยะยาวด้วย ส่วนราคาพืชผลในปีที่แล้วค่อนข้างมีราคาผันผวน แต่มีตัวช่วยคือเรื่องของการท่องเที่ยว

ส่วนสถานการณ์พลังงานปี 2556 ได้รับผลกระทบจากการหยุดส่งก๊าซเมื่อช่วงเดือนเมษายน ทำให้คนไทยต้องช่วยกันประหยัด แม้จะสามารถผ่านวิกฤตนั้นมาได้ แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องของพลังงานในประเทศไทยค่อนข้างจะมีความเสี่ยง เพราะเราใช้ก๊าซประมาณ 60-70% เป็นหลักในการผลิตไฟฟ้า และก๊าซต้องมีการหยุดซ่อมบำรุงทำให้อาจได้รับผลกระทบจากการหยุดส่งจ่ายก๊าซ ขณะที่ทางภาคใต้ก็ยังไม่มีความสมดุลในเรื่องของดีมานด์-ซัพพลาย เพราะต้องนำไฟฟ้าจากภาคอื่นส่งลงไปช่วยหากเกิดเหตุคับขัน อาทิ ก๊าซจากอ่าวไทยส่งมาไม่ได้เพราะต้องหยุดซ่อม จะทำให้ภาคใต้มีพลังงานไฟฟ้าใช้ไม่เพียงพอ ตรงนี้ถือเป็นจุดที่มีความเสี่ยง

“พลังงานในประเทศไทยค่อนข้างจะมีความเสี่ยง เพราะเราใช้ก๊าซประมาณ 60-70% เป็นหลักในการผลิตไฟฟ้า และก๊าซต้องมีการหยุดซ่อมบำรุงทำให้อาจได้รับผลกระทบจากการหยุดส่งจ่ายก๊าซ”

อย่างไรก็ตาม ประธานสภาอุตสาหกรรมบอกว่า หากจะมองในเรื่องของพลังงานต้องแยกกว่าเป็นพลังงานที่ใช้ในการขนส่งของทางรถยนต์ที่ใช้น้ำมัน ซึ่งจะใช้ในระบบโลจิสติกส์สำหรับการขนส่งเป็นส่วนใหญ่ ทั้งใช้ในระบบการผลิต การขนส่งคน ขนส่งสินค้า เป็นต้น แต่หากเป็นก๊าซจะใช้ในหลายรูปแบบทั้งใช้ในการผลิตไฟฟ้า ใช้ในภาคครัวเรือน ใช้ในการขนส่ง ซึ่งก๊าซจะมีเรื่องของราคาที่ยังไม่สะท้อนต้นทุนของตลาด จึงเป็นเรื่องที่ต้องแก้ไข

บริหารจัดการพลังงานทดแทนอย่างเป็นระบบ

การแก้ไขปัญหาพลังงานอย่างหนึ่งคือ การจัดหาพลังงานอื่นมาใช้ทดแทนพลังงานหลัก สำหรับเรื่องพลังงานทดแทนนั้น ปรธานสภาอุตสาหกรรมกล่าวว่า มีการใช้กันมากขึ้นในช่วงที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นพลังงานชีวมวลซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่ใหญ่ในแง่ของพลังงานทดแทน หากบริหารจัดการได้ดีก็จะเป็นพลังงานที่ใช้ได้อย่างยั่งยืน แต่ต้องมีการวางแผนให้ดี ให้มีวัตถุดิบหรือเชื้อเพลิงอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพราะพลังงานทดแทนบางประเภท อาทิ พลังงานโซลาร์เซลล์ใช้ได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น เพราะกลางวันไม่มีแสงแดดก็ไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้ ส่วนช่วงกลางคืนก็ผลิตไฟฟ้าได้ไม่กี่ชั่วโมง จึงถือเป็นพลังงานส่วนเสริมเท่านั้น

สำหรับราคาน้ำมันในปีที่ผ่านมาไม่ถึงกับผันผวนมากนัก ซึ่งคาดว่าปี 2557 ราคาน้ำมันจะไม่สูงมาก ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกจะเติบโตขึ้นอย่างมีนัยสำคัญคือ จากเดิม 2% กว่า ๆ เป็น 3% กว่า ๆ ซึ่งจะพบว่าแถบยุโรปเศรษฐกิจเริ่มดีขึ้น ประเทศหลัก ๆ อย่างสหรัฐอเมริกา GDP ดีขึ้นกว่าปีที่แล้ว ญี่ปุ่น จีน เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวหลายประเทศเศรษฐกิจเติบโตแทบทั้งหมดซึ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าเศรษฐกิจโลกกำลังเติบโตดีขึ้น

“สำหรับประเทศไทยก็น่าจะดีขึ้น โดยดูได้จาก 5 ประเทศในอาเซียน ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และเวียดนามที่มีประชากรมาก ถือเป็นเขตเศรษฐกิจขนาดใหญ่ มีการเติบโตมากกว่า 5% ซึ่งโดยปกติประเทศไทยก็ไม่ได้ต่างจากประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนมากนัก ประเทศไทยคาดว่าจะเติบโตมากกว่า 5% องค์การระดับโลกได้คาดการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยว่าจะอยู่ที่ 5% แต่ต้องรัดกุมภายในประเทศหลายแห่งได้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยจะเติบโตที่ 3-4% โดยมีปัจจัยหลักมาจากปัญหาการเมืองภายในประเทศซึ่งหมายความว่าเศรษฐกิจของไทยเติบโตได้น้อยกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น 2% เป็นอย่างน้อยหรือคิดเป็นตัวเลขประมาณ 240,000 ล้านบาท” ปรธานสภาอุตสาหกรรมกล่าว

การเติบโตที่น้อยกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็นเมื่อมองในด้านเศรษฐกิจ ประชานสภาอุตสาหกรรมกล่าวว่า ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นอย่างมากทั้ง ความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ที่ดี โดยเฉพาะโครงการ 2 ล้านล้าน ของรัฐบาลซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดี เราจะต้องใจกว้างและมองให้รอบด้าน เพราะ หากไปดูการวางแผนโครงสร้างการเชื่อมโยงภูมิภาคจะเห็นว่าประเทศ จีนดำเนินการไปมากแล้ว ทั้งโครงการทางถนน ทางเรือ ทางอากาศ และ ประเทศอื่น ๆ ก็เปิดรับถึงกันหมด ไม่ว่าจะเป็นเวียดนาม ลาว พม่า ดังนั้นหากประเทศไทยต้องการจะเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคก็ต้องลงทุน ในการวางโครงสร้างทางคมนาคมดังกล่าว ก่อนที่นักลงทุนจะเชื่อมโยง ไปลงทุนที่อื่น เพราะหากประเทศไทยดำเนินการช้า นักลงทุนมีที่อื่น ที่ดีกว่าก็จะหันเหการลงทุนไปลงทุนที่อื่น การจะดึงนักลงทุนกลับมา ประเทศไทยจึงเป็นเรื่องยาก

ปีที่ผ่านมเศรษฐกิจโลกเติบโต ขึ้นแต่ประเทศไทยเติบโตกว่าปีที่แล้ว เล็กน้อย เพราะปัจจัยหลักคือปัจจัย ทางการเมือง ซึ่งกระทบในแง่ของการ บริหารประเทศที่ไม่สามารถดำเนิน ไปได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการ วางแผนหรือการวางนโยบาย เพราะ การลงทุนหรือการทำธุรกิจต้องขึ้นอยู่กับ ทิศทางของนโยบาย ทิศทางการบริหาร ประเทศเป็นสำคัญ แต่ที่ผ่านมถ้าย้อน ไปดูดัชนีชี้วัดจะพบว่า ค่าดัชนีชี้วัดทาง เศรษฐกิจได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง และ การลงทุนภาคเอกชนก็ลดลงอย่างมีนัย สำคัญ การนำเข้าสินค้าลดลงมาก รวมถึง บรรยากาศทางการลงทุน บรรยากาศ ของความเชื่อมั่นก็ไม่มี ทำให้การลงทุน ได้หันเหไปที่อื่นหรือถูกพักไว้ก่อนเพราะ ที่อื่นมีบรรยากาศน่าลงทุน ทั้งมาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งนักลงทุน ยังสนใจลงทุนในประเทศไทย แต่จาก ปัญหาภายในประเทศทั้งปัญหาแรงงาน และปัญหาความไม่ต่อเนื่องของสภาพ การเมือง เหล่านี้จะเป็นปัจจัยทำลาย ให้แก่ประเทศไทย

“บัลลังก์ยังสนใจลงทุนในประเทศไทย แต่จากปัญหภายในประเทศทั้งปัญหาแรงงานและปัญหาความไม่ต่อเนื่องของสภาพการเมือง เหล่านี้จะเป็นปัจจัยท้าทายให้แก่ประเทศไทย”

“นอกจากนั้นผู้ประกอบการมีต้นทุนขั้นพื้นฐาน เวลาประกอบกิจการภายในบริษัทหรือโรงงาน ถ้าทำการลดต้นทุนได้ก็จะสามารถแข่งขันได้ แต่เมื่อนำต้นทุนการประกอบการไปรวมกับต้นทุนโลจิสติกส์ทำให้ไทยสู้หลายประเทศไม่ได้ เพราะต้นทุนโลจิสติกส์ของไทยสูงประมาณ 15-17% ของ GDP กว่าสินค้าจะเดินทางไปถึงมือลูกค้ารวมแล้วค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนที่สูงทำให้แข่งขันยาก” ประธานสภาอุตสาหกรรมกล่าว

และจากประสบการณ์น้ำท่วมเมื่อปี 2554 ผู้ประกอบการได้รับบทเรียนจากเหตุการณ์นี้จึงลดการพึ่งพิงที่ใดที่หนึ่งเป็นหลัก แต่ปรับมาใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้วยการพึ่งพิงหลาย ๆ ที่ หากประเทศไทยมีปัญหาต้นทุนก็จะต้องไปพึ่งพาที่อื่น หรือกระทั่งหากมีความไม่แน่นอนต้นทุนก็อาจเปลี่ยนไปซื้อที่อื่นเลยก็ได้ จากเดิมที่เคยมียอดสั่งซื้อที่ใหญ่ก็จะมียอดสั่งซื้อเล็กลง ทำให้ต้นทุนในการส่งต่อหน่วยสูงขึ้น ขณะที่ที่อื่นที่ได้รับความเสียหายจากไทยจะได้รับยอดสั่งซื้อที่สูงขึ้นและต้นทุนในการขนส่งก็ถูกลง ทำให้ไทยสูญเสียโอกาส

หาซื้อเพลิงราคาถูก สร้างขีดความสามารถการแข่งขัน

อย่างไรก็ตาม หากอนาคตเศรษฐกิจโลกเติบโตดีขึ้น ตามหลักการแล้วราคาน้ำมันจะมีราคาสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งต้องจับตามองว่าการฟื้นตัวของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีผลต่อการทำให้น้ำมันราคาแพงขึ้นหรือไม่ ส่วนด้านไฟฟ้า ประเทศไทยพึ่งพาการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซมาก และภาคธุรกิจทุกประเภทต้องใช้ไฟฟ้า ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง การสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในระยะยาวจึงต้องหาซื้อเพลิงอื่นที่ราคาถูกกว่า ส่วนที่น่าเป็นห่วงในปีนี้อาจจะมีการปิดซ่อมท่อก๊าซ หากไม่มีการเตรียมตัวที่ดีอาจทำให้เกิดไฟฟ้าดับได้ จึงต้องจัดเตรียมการล่วงหน้า

“ประเทศไทยพึ่งพาการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซมาก และภาคธุรกิจทุกประเภทต้องใช้ไฟฟ้า ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง การสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในระยะยาวจึงต้องหาเชื้อเพลิงอื่นที่ราคาถูกกว่า”

นโยบายพลังงานของภาครัฐนั้นในหลาย ๆ เรื่องกระทรวงพลังงานได้ดำเนินการและทำความเข้าใจกับสังคมในเรื่องของพลังงาน เป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าที่ผ่านมาเกิดความไม่เข้าใจกัน คนที่เขาไม่เข้าใจในเรื่องของเทคโนโลยีต่าง หวั่นเกรงเรื่องของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการผลิตพลังงาน ทำให้โครงการต่าง ๆ ไม่ราบรื่น ทั้งที่ในต่างประเทศมีตัวอย่างให้เห็นแล้วว่าสามารถทำได้ดี จึงถือเป็นภาระหนักในการทำความเข้าใจ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสามารถบริหารจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ดีมากของเสียต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสามารถบริหารจัดการได้ทั้งหมด หากทำความเข้าใจได้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกคน

รับมือการแข่งขันในอาเซียน

สำหรับการเข้าสู่ AEC ในปี 2558 ประธานสภาอุตสาหกรรมกล่าวว่า จำเป็นต้องสร้างเขตความสัมพันธ์ทางการค้าให้เกิดขึ้น สภาอุตสาหกรรมพยายามผลักดันในเรื่องของโครงสร้างที่มีการเชื่อมโยงกันทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน ช่วยลดต้นทุน จนสามารถผลิตสินค้าไปแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ซึ่งมีการปรับปรุงและการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน ทั้งการทำงาน การบริหาร โครงสร้างพื้นฐาน และเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยมีประเทศเพื่อนบ้านที่มีสัดส่วนของการค้าชายแดนสูงมาก

“การเปิด AEC จะทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน การผลิตและการลงทุน ในขณะที่เราเองก็มีโอกาสแต่ก็ต้องเตรียมตัวเช่นกัน เพราะในขณะที่จะไปบุกเขา เขาก็จะบุกเข้ามาในประเทศเราเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการต้องตื่นตัวและผู้ประกอบการ SME ก็ต้องมีการปรับตัว ฐานตลาดจะใหญ่ขึ้นถ้าเราใช้โอกาสดังนี้เป็นก็จะเป็นประโยชน์” ประธานสภาอุตสาหกรรมกล่าว

แต่การเติบโตทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นได้ พลังงานเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนผลักดันให้การค้าการลงทุนขยายตัว ประธานสภาอุตสาหกรรมตั้งข้อสังเกตว่า เรื่องของพลังงานถ้าไปดูประเทศเพื่อนบ้านจะพบว่า มีบางประเทศที่มีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง เรื่องพลังงาน เรื่องรถไฟฟ้า เป็นต้น ถ้าไม่มีไฟฟ้าจะไปสร้างโรงงานอย่างไร ประเทศไทยถือว่ามีความพร้อมพอสมควร เพียงแต่การขยายตัวของพลังงานไฟฟ้าต้องสมดุลกับโครงสร้างการขยายตัวของเศรษฐกิจ การปรับตัวทางโครงสร้างของอุตสาหกรรมพื้นฐานก็ต้องไปในแนวทางที่ใช้แรงงานน้อยลง สินค้าที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีล้ำหลังก็ต้องน้อยลง เพิ่มความรู้ให้มากขึ้น และใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสะอาดให้มากขึ้นด้วย

เตรียมรับมือสถานการณ์พลังงาน

สำหรับในปี 2557 นี้การเตรียมการรับมือสถานการณ์พลังงานที่จะเกิดขึ้นนั้น ประธานสภาอุตสาหกรรมกล่าวแนะว่า ในแง่ของภาครัฐคงต้องเตรียมการยาวทั้งเรื่องของท่อก๊าซ ดันทุนในการสร้างโรงไฟฟ้า เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ ขณะเดียวกันต้องมีต้นทุนที่แข่งขันได้ด้วย ซึ่งต้องสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความร่วมมือในส่วนของภาคประชาชน ความไม่เห็นด้วยก็จะลดลง

“ด้านผู้ประกอบการยังถือว่าเรามีโครงสร้างในด้านของอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานมากเกินไป และใช้พลังงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องสนับสนุนการประหยัดพลังงาน เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีคุณภาพ อาทิ เรื่องหลอดไฟฟ้า เปลี่ยนเป็นหลอด LED การใช้พลังงานก็จะลดลง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องสร้างจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำมัน ก๊าซ หรือไฟฟ้า ซึ่งทุกภาคส่วนต้องร่วมมือร่วมใจกันปรับปรุงแก้ไข” ประธานสภาอุตสาหกรรมกล่าวทิ้งท้าย

คำพูดนั้นสำคัญไฉน ?

ฉบับนี้เราสัมภาษณ์บุคคลด้านพลังงานหลายท่าน ซึ่งแต่ละท่านต่างก็มีมุมมองและแนวคิดด้านพลังงานแตกต่างกันไป ลองมาดูกันว่าคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้เป็นคำพูดของท่านใด ใครตอบถูกรอรางวัลกันได้เลย

คำสัมภาษณ์	บุคคลให้สัมภาษณ์
“นักวิชาการระบุว่าอีกประมาณ 6-10 ปีข้างหน้า ปริมาณก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย จะหมด ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นและไม่มีมาตรการใด ๆ ในการเตรียมพร้อม ในอนาคตประเทศไทยจะต้องพึ่งพาพลังงานจากแหล่งพลังงานภายนอก เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่”	
“การพัฒนาด้านพลังงานของประเทศไทยจะต้องเป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่ ความมั่นคงและยั่งยืนด้านพลังงาน”	
“การใช้พลังงานอย่างประหยัดในที่นี้จะต้องดูด้วยว่าเราใช้พลังงานแล้วทำให้เกิด GDP เป็นสัดส่วนเท่าไร ถ้าใช้พลังงานน้อยลงแต่ทำให้ GDP สูงขึ้นก็ถือว่า มีการบริหารจัดการใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด”	
“ตะวันออกกลางมีแต่ทะเลทรายทำไมรวยขึ้น รวยขึ้น แต่บ้านเรามีข้าว มีน้ำ มีปลา แต่ทำไมถึงจนลง จนลง”	
“ถ้ามีการวางระบบท่อส่งน้ำมันไปยังภาคเหนือและภาคอีสาน จะทำให้ราคาน้ำมัน ที่ภาคเหนือและภาคอีสานมีราคาถูกลง”	
“ประเทศไทยพึ่งพาการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซมาก และภาคธุรกิจทุกประเภท ต้องใช้ไฟฟ้า ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง การสร้างขีดความสามารถการแข่งขัน ในระยะยาวจึงต้องหาเชื้อเพลิงอื่นที่ราคาถูกกว่า”	
“หากไทยไม่ดำเนินนโยบายเพิ่มการใช้ถ่านหินด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและ แผนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะกลายเป็นประเทศที่มีความเสี่ยง ด้านความมั่นคงพลังงานมากที่สุดในอาเซียน”	
“กระทรวงพลังงานมีนโยบายที่ชัดเจนในการปรับโครงสร้างราคาพลังงาน ให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง”	

ท่านผู้อ่านสามารถร่วมสนุก โดยส่งคำตอบพร้อมชื่อ-ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ (ตัวบรรจง) มาที่ โทรสาร 0 2247 2363 หรือ บริษัท ไตรเร็กซ์ แพลน จำกัด 539/2 อาคารมหานครยิบซัม ชั้น 22A ถนนศรีอยุธยา แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 วงเล็บมุมซองว่า เกมพลังงาน ผู้ที่ตอบถูก 5 ท่าน จะได้รับของรางวัลส่งให้ถึงบ้าน

ชื่อ-นามสกุล.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

เปิดทางลมเข้า-ออก ช่วยลดการใช้เครื่องปรับอากาศ

การเปิดช่องหน้าต่าง ประตู จะทำให้ลมพัดผ่านเข้า-ออกตัวบ้าน
ทำให้บ้านเย็นสบาย โดยแต่ละห้องในบ้านควรเปิดทางให้ลมมีทางเข้าและทางออก
เพื่อให้อากาศภายในถ่ายเทได้สะดวกและระบายความร้อนได้ดี ช่วยลดการใช้เครื่องปรับอากาศลงได้

บริการธุรกิจตอบรับ

ใบอนุญาตเลขที่ ปณ.(น.)/3451 ปณศ. สามแสนใน
ถ้าฝากส่งในประเทศไม่ต้องผนึกตราไปรษณีย์

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
เลขที่ 121/1-2 ถนนเพชรบุรี
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

คณะทำงานวาระนโยบายพลังงาน มีความประสงค์จะสำรวจความคิดเห็นของท่านผู้อ่าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการปรับปรุงวาระนโยบายพลังงานให้ดียิ่งขึ้น ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น 10 ท่านแรกจะได้รับของที่ระลึกจากคณะทำงานฯ เพียงแต่ท่านตอบแบบสอบถามและเขียนชื่อ-ที่อยู่-ตัวจริงให้ชัดเจน ส่งไปที่ คณะทำงานวาระนโยบายพลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน เลขที่ 121/1-2 ถ.เพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 หรือโทรสาร 0 2612 1358

หากท่านใดต้องการสมัครสมาชิกวารสารฯ รูปแบบไฟล์ pdf สมัครได้ที่ e-mail : eppodp01@gmail.com

ชื่อ-นามสกุล.....หน่วยงาน.....

อาชีพ/ตำแหน่ง.....โทรศัพท์.....

ที่อยู่.....อีเมล.....

กรุณากำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ และเติมข้อความที่สอดคล้องกับความต้องการของท่านลงในช่องว่าง

- ท่านอ่าน “วาระนโยบายพลังงาน” จากที่ใด
 - ☐ ที่ทำงาน/หน่วยงานที่สังกัด
 - ☐ ที่บ้าน
 - ☐ หน่วยงานราชการ/สถานศึกษา
 - ☐ ห้องสมุด
 - ☐ www.eppo.go.th
 - ☐ อื่นๆ.....
- ท่านอ่าน “วาระนโยบายพลังงาน” ในรูปแบบใด
 - ☐ แบบรูปเล่ม
 - ☐ ไฟล์ pdf ทางอีเมล
 - ☐ E-Magazine
- ท่านอ่าน “วาระนโยบายพลังงาน” เพราะเหตุใด
 - ☐ ข้อมูลเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน
 - ☐ ข้อมูลหาได้ยากจากแหล่งอื่น
 - ☐ ข้อมูลอยู่ในความสนใจ
 - ☐ มีคนแนะนำให้อ่าน
 - ☐ อื่นๆ.....
- ท่านใช้เวลาอ่าน “วาระนโยบายพลังงาน” กี่นาที
 - ☐ 0-10 นาที
 - ☐ 11-20 นาที
 - ☐ 21-30 นาที
 - ☐ 31-40 นาที
 - ☐ 41-50 นาที
 - ☐ 51-60 นาที
 - ☐ มากกว่า 60 นาที
- ความพึงพอใจต่อรูปแบบ “วาระนโยบายพลังงาน”

ปก	ความน่าสนใจ	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
เนื้อหา	สอดคล้องกับเนื้อหา	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
	ความน่าสนใจ	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
	ตรงความต้องการ	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
ภาพประกอบ	นำไปใช้ประโยชน์ได้	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
	ความทันสมัย	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
	ความน่าสนใจ	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
ส่วนการเขียน	สอดคล้องกับเนื้อหา	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
	ทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องดีขึ้น	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
	ขนาด	☐ เล็กไป	☐ พอดี	☐ ใหญ่ไป
ขนาดตัวอักษร	ความเข้าใจ	☐ ง่าย	☐ ยาก	☐ ไม่เข้าใจ
	ขนาดตัวอักษร	☐ เล็กไป	☐ พอดี	☐ ใหญ่ไป
	รูปแบบตัวอักษร	☐ อ่านง่าย	☐ อ่านยาก	
การใช้สี	☐ ชัดตา	☐ สบายตา		
	ขนาดรูปเล่ม	☐ เล็กไป	☐ พอดี	☐ ใหญ่ไป
- ความพึงพอใจภาพรวมของ “วาระนโยบายพลังงาน”
 - ☐ มาก
 - ☐ ปานกลาง
 - ☐ น้อย
- ระยะเวลาการเผยแพร่ “วาระนโยบายพลังงาน” ที่ท่านต้องการ
 - ☐ ราย 1 เดือน
 - ☐ ราย 2 เดือน
 - ☐ ราย 3 เดือน
- ท่านเคยอ่าน “วาระนโยบายพลังงาน” บนเว็บไซต์ของสำนักงานหรือไม่
 - ☐ เคย
 - ☐ ไม่เคย
- ท่านสนใจรับ “วาระนโยบายพลังงาน” รูปแบบใด
 - ☐ แบบเล่ม (ส่งไปรษณีย์)
 - ☐ แบบไฟล์ pdf (ส่งอีเมล)
 - ☐ แบบ E-Magazine (อ่านทางเว็บไซต์)

- ท่านสนใจรับไฟล์วารสารทางอีเมลหรือไม่
 - ☐ สนใจ (โปรดกรอกอีเมล.....)
 - ☐ ไม่สนใจ
- ท่านมีเพื่อนที่สนใจรับไฟล์วารสารทางอีเมลหรือไม่
 - ☐ มี (โปรดกรอกอีเมล.....)
 - ☐ ไม่มี
- คอลัมน์ภายใน “วาระนโยบายพลังงาน” ที่ท่านชื่นชอบ (โปรดทำเครื่องหมาย ✓)

ประเด็น	มาก	ปานกลาง	น้อย
สรุปข่าวพลังงานรายไตรมาส			
ภาพเป็นข่าว			
สกู๊ป			
สัมภาษณ์พิเศษ			
สถานการณ์พลังงานไทย			
สถานการณ์พลังงานเชื้อเพลิง			
ศัพท์พลังงาน			
เกมพลังงาน			
เทคโนโลยีพลังงานจากต่างประเทศ			
กฎหมายด้านพลังงาน			

- “วาระนโยบายพลังงาน” มีประโยชน์อย่างไร

ประเด็น	มาก	ปานกลาง	น้อย
ทำให้รู้และเข้าใจเรื่องพลังงาน			
ทำให้รู้สถานการณ์พลังงาน			
นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้			
ได้ความรู้รอบตัว			
อื่นๆ.....			
.....			
.....			

- ท่านต้องการให้ “วาระนโยบายพลังงาน” เพิ่มคอลัมน์เกี่ยวกับอะไรบ้าง

.....

- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น

ออมเพิ่ม กับ กบข.

เพิ่มค่าเงินออม ลดหย่อนภาษี

ทำไมต้องออมเพิ่ม?

- **ลดภาษี** เงินสะสมและเงินออมเพิ่ม เมื่อรวมกับ RMF สามารถลดหย่อนภาษีสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท
- **เพิ่มมูลค่าเงินออม** ได้ประโยชน์จาก “พลังดอกเบี้ยทบต้น”
- **สร้างวินัยการออม** ไม่ต้องเสียเวลานำเงินเข้าบัญชี เพราะเงินจะออมเข้าบัญชีท่านอัตโนมัติทุกเดือน

สมาชิก กบข.
สามารถ
ออมเพิ่มได้

1-12%

ขั้นตอนการออมเพิ่ม

สมาชิก

ดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้จาก www.gpf.or.th เมนู “สมาชิก” หัวข้อเหตุและสิทธิ หลังจากนั้นเลือกหัวข้อ ออมเพิ่ม กรอกแบบฟอร์มให้ครบถ้วน

หน่วยงานต้นสังกัด (กองการเดิน)

สมาชิกส่งเอกสารที่หน่วยงานต้นสังกัด เจ้าหน้าที่จะบันทึกข้อมูลและดำเนินการหักเงินสะสมส่วนเพิ่มเดือนถัดไป

กบข.

นำเงินของสมาชิกไปลงทุน และคืนผลตอบแทนกลับสู่สมาชิก

มองต่างมุม พลังงานไทย

สำนักงานนโยบาย
และแผนพลังงาน
กระทรวงพลังงาน